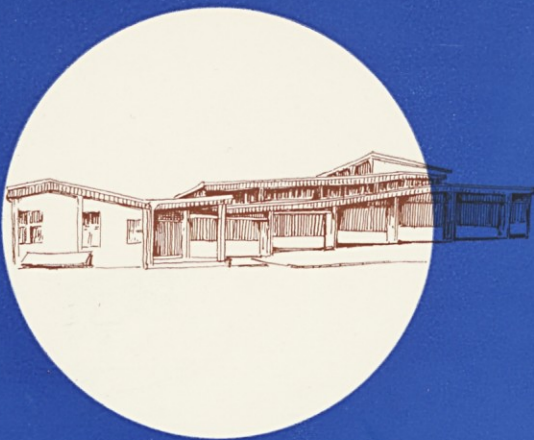
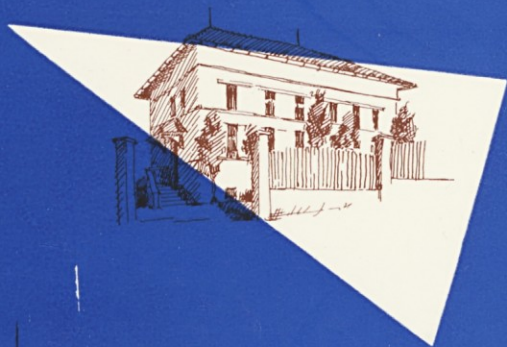

OSNOVNA ŠOLA H. GRAJZERJA

T R Ž I Č

LETNO POROČILO

1 9 7 0 — 1 9 7 1

Ob 30-letnici vstaje

OSNOVNA ŠOLA
HEROJA GRAJZERJA
V TRŽIČU

Letno poročilo 1970-71

Tržič, junij 1971

UREDNIŠKI ODBOR

Marija Faganeli

Marija Petek

Zvonka Pretnar

Andrej Puhar

Vinko Ribnikar

Edo Roblek

Anka Sitar

Silvo Žnidaršič

Založila: Osnovna šola heroja Grajzerja v Tržič

Tisk: Tiskarna Inštituta Golnik

Vse veliko na svetu se je porajalo iz vere v bodočnost, iz hrepenenja po svobodi in iz ljubezni do življenja. Tako je tudi slovenski narod, ki občuti svojo skupnost intimneje kot velika ljudstva, iz svobodoljubja in volje do življenja bil stoleten boj, da ohrani svojo samobitnost. Da hočemo obstati, smo dokazali kot zatirani podložniki s kmečkimi punti. Da hočemo obstati, smo dokazali v stoletjih raznarodovanja s slovensko besedo, ki je z duhovno močjo dvigala naše ljudstvo nad raven, ki sta jo označevali zaostalost in revščina. Naša dramatična preteklost pa je dosegla trenutek največje odločitve pred tridesetimi leti, ko je šlo za biti ali ne biti. Takrat je bila ustanovljena Osvobodilna fronta, ki je strnila slovenske vrste in dvignila narod k upor. To je v vsej naši zgodovini največji dosežek, ki vsebuje enotnost, upornost, junaštvo, samoodrekanje in žrtvovanje naroda za velike cilje svobode in novega pravičnega sveta.

V povojnem obdobju se je Osvobodilna fronta, ki se je ustrezno preimenovala v Socialistično zvezo, posvečala vsem nalogam našega javnega življenja. Sodelovala je pomembno pri obnovi in graditvi ter dosledno pomagala pri uveljavljanju čim širše demokracije. Ves ta čas je široka demokratična organizacija opravljala važno delo politične vzgoje, predvsem pri razvijanju načel delavskega in družbenega samoupravljanja.

Sedanost Socialistične zveze je pomembna in odgovorna. Z ustavnimi spremembami se pred nami odpira možnost za življenje na novi, višji ravni, na ravni neodvisnega naroda, ki v okviru skupnih interesov narodov Jugoslavije oblikuje novo pot sporazumevanja in dogovarjanja. Toda na obstoj na višji ravni se moramo pripraviti in si ga zagotoviti s svojo zrelostjo. Ob usmerjenosti v bodočnost čakajo tako Socialistično zvezo važne in daljnosežne naloge.

Osvobodilna fronta, njena vsebina, delovanje in izpolnitev njenih ciljev je dragoceno izročilo sedanjim in prihodnjim rodovom, ki bodo pri oblikovanju bodočnosti iz njega lahko črpali spoznanje, ponos in zaupanje v moč, sposobnost in ustvarjalnost svojega naroda.

Marija FAGANELI

ALI NAJ TUDI MI ČAKAMO?

»Človek je zastrupil vodo, ki jo pije, in zrak, ki ga diha, ima pa še starejši greh: nerazsodno izkorišča tla, na katerih živi. Počasi in neizprosno odstranjuje rastlinje, ki zadržuje vodo, in tako postopoma napolnjuje reke. Tako je delal skozi vso zgodovino.« (Ing. Miladin Pečinar)

Po svetu vro gibanja znanstvenikov, politikov, publicistov, novinarjev, mladine, hipijev, ki zahtevajo ohranitev narave. Prvi njihovi začetki segajo v 18. stoletje. Leto 1970 pa je bilo evropsko leto varstva narave. Tudi Jugoslovani smo se pridružili temu gibanju. Sprejeli smo zakone o varstvu, proučili vprašanja s področja varstva ozračja, voda in gozdov, revije in časniki načenjajo probleme zraka, vode in tal, sestajajo se strokovnjaki — a delo kot da je zastalo. Problem še ni dovolj prodrl v zavest, ni dovolj denarja, manjka pa tudi izkustva, da bi takoj, že danes, pričeli zaježovati val uničevanja.

Na pobudo PEN kluba in društva slovenskih književnikov že deluje republiški odbor, prirodoslovno društvo Slovenije pa pripravlja ZELENO KNJIGO o ogroženosti narave pri nas. Knjiga bo kmalu izšla in bo opozarjala vso javnost na veliko odgovornost za rešitev teh vprašanj, saj bo z dosedanjimi rezultati znanstvenih raziskovanj spregovorila dovolj ilustrativno o problemih tal, vode, zraka, rastlinstva, živalstva in človeka.

Kako je z zemljo in rastlinstvom?

ZEMLJA

Tanka orna plast bi morala biti prvinska življenjska osnova, ker nam daje hrano. V tej plasti živijo rastline, ki nakopičijo vse organske snovi, ki jih rabita žival in človek za opravljanje svojih življenjskih procesov. V majhnem zelenem listu se zgodi, da se iz nežive snovi in sončne svetlobe rodi živa snov, ki je osnova vse prehranjevalne verige na svetu.

Proces razkmetovanja siromaši plodna tla

Dve tretjini pokrajine se razkmetuje, ker mladi ne ostajajo doma. Njive se spreminjajo v travnike, zarastejo z grmovjem ali preraščajo v slab samorastniški gozd. Prehitro in morda preveč nasilno se spreminja ravnovesje med kmetijskimi in nekmetijskimi površinami. Vendar pa je to bolj naravno-varstvena skrb, pogojena v estetsko-rekreacijskem smislu. Vse pomembnejša za ohranitev narave je biološka plat, o kateri bomo spregovorili kasneje. V našem industrijskem obdobju vsa zemeljska površina ne more biti spremenjena v živopisni pejzaž z zeleno travo, nizkim grmovjem in vitkim drevjem. Če pogledamo realistično, tudi uvidimo, da odtok »slovenskega prebivalstva zlasti z gorskih agrarnih področij že od 15. stoletja dalje ni neka specifičnost slovenskega gorskega sveta, ampak velja to za celotni gorski, zlasti pa alpski svet Evrope. Odseljevanje je povsod raslo celo do nedavnega v strmi krivulji, dokler ga prizadete države niso skušale, pa tudi uspele zaježiti z raznimi, predvsem ekonomskimi ukrepi. To moramo storiti tudi mi.« (Dr. Danilo Dougan.) Morda ne bi bilo odveč povedati, da smo se na Gorenjskem in v naši občini še posebej lotili tega vprašanja. Občinski referat za turizem in turistično društvo se zavzemata za uveljavitev kmečkega turizma, še zlasti visokogorskega. Pripravljene so že študije, stekla je akcija turističnega prosvetljevanja prebivalstva v lanskem letu; gorenjska kreditna banka že odobrava kredite za ureditev turističnih sob, da bi nudila ekstenzijo človeku tam, kjer živi.

Kemizacija zemlje

Zato pogledjmo problem z druge, nevarnejše strani. K uničevanju zemlje pripomorejo kemična sredstva — strupi DDT (pesticidi), s katerimi poljedelec skuša uničiti nezaželene rastline, žuželke, plesni, glodavce. Vsa ta

kemija se kmalu začne obračati proti njemu samemu: uničuje mu zemljo, vodo, uničuje tudi koristne rastline, zajeda se v tla, vstopa v nove rastline. Še več: škodljivci se celo privadijo nanjo, uničevanje je bilo zamen. Človek pa postaja odvisen od te hrane. In ne presenečajo nas več opozorila: »Ne uporabljajte olupkov limon in pomaranč, ker so bila drevesa škropljena!« Ti strupi se lahko potuhnjeno pritihotapijo v človeški ali živalski organizem, ga zastrupljajo in motijo njegove funkcije.

Zadnji čas je, da strokovnjaki povedo, katera sredstva so za poljedelca uporabna brez posledic, katera naj se izločijo. Kmeta je potrebno o tem poučiti. Vsi — od znanstvenikov, agronomov do trgovcev in kmetov, morajo imeti toliko čuta odgovornosti, da priporočajo, prodajajo in uporabljajo za uničevanje škodljivcev samo tista sredstva, ki niso strupena tudi za človeka.

Izkoristimo biološke načine boja s škodljivci! En sam pa, sinic v enem letu pobere 17 kg gosenic, žuželk in njihovih jajc. Pajek križavec ulovi okoli 2000 muh, moljev in komarjev v življenju. Rovke, krti in netopirji so nenasični lovci mrčesa.

Industrija in kemizacija

Plodno zemljo in rastlinstvo uničujejo tudi industrijski plini in prah. Zemlja okoli Celja, Mežice, Kidričevega in Idrije je zastrupljena. V bližnji okolici mežiške pražarne je 100-krat več svinca v zemlji, kot bi ga smelo biti. Tamkajšnji prebivalci s hrano porabijo 50-krat več svinca, kot je za njihovo zdravje dopustno. Z vgraditvijo filtrov za zajemanje svinčevih aerosolov se v zadnjih časih stanje izboljšuje. Prav v Mežici vidimo ogolela pobočja in velike kupe industrijske odladnine. Gozdovi izumirajo tam, kjer bi jih okolica najbolj potrebovala: načeti so v Zasavju, tudi v Velenju grozi odmiranje. En sam hektar smrekovega gozda zadrži 30 ton prahu, bukov hektar pa celo 70 ton, zmanjšuje radioaktivnost, blaži hrup. Gozdarji so bili prvi, ki so opozarjali na nevarno onesnaženje zraka.

Izumiranje gozdov

Gozd nam ohranja čisto pitno vodo, zadržuje vetrove, nudi zavetje živalim, predvsem pa zadrži prst in vodo v njej (tudi do 200 l na m²) in očiščuje zrak — proizvaja kisik.

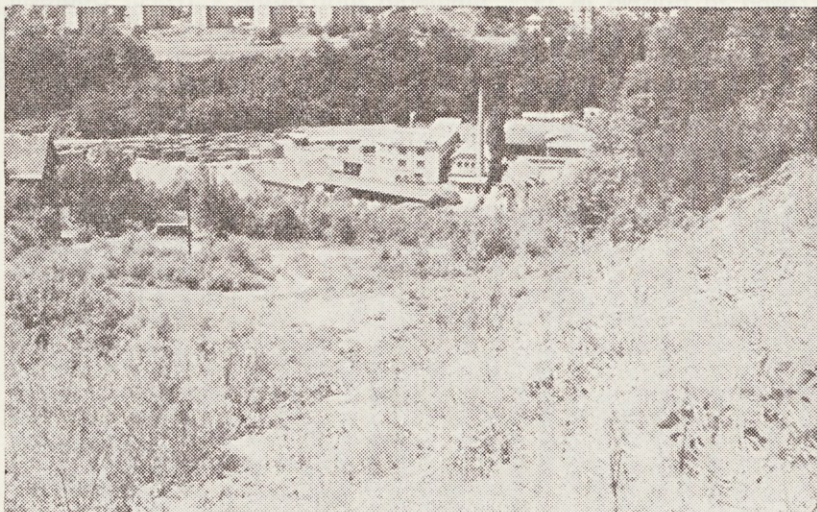
Posledice eksploatacije gozdov

Goloseku sledi hiter odtok deževnice, ki odnaša prst, nastopa erozija. Ocenjujejo, da je okoli 35 % slovenskih tal nestabilnih in okrog 450 aktivnih zemeljskih plazov.

Plaz v Trzinu 1959

Plaz leta 1959 pri nekdanji tržiški apnenici je grozil zajezi Tržiško Bistrico, v nevarnosti je bil kompleks gozdov in bivališč, Še danes ni umirjen in zaraščen — kljub asanaciji.

Področje plazu danes

Svet hlasta za lesom. Tehnika je zasekala v gozdove tudi tam, kjer ga človek sicer ni mogel doseči. Sosednja Grčija ima le še 4 % gozdne površine, pa je imela 65 %. Koliko časa pa traja, da se iztrebljen gozd obnovi, vidimo v Istri, še bolj pa v Dalmaciji.

Mnogo prsti in rastja uniči ogenj. Ker je humus izgorel, sledi erozija, gospodarita deževnica in veter. Ostajajo skale in огоlela tla.

Na našem Krasu so našli med 1964 in 1969 kar 266 požarov, izgorelo je 3264 ha zemlje, od tega 1158 ha gozda.

Rastlinsko odejo krči zazidalni prostor — od naselij, cest in industrijskih objektov do turistične zazidalne ekspanzije in energetske investicije. Ali se bo bitka za gornje Posočje končala v korist zaščite naravnih lepot («Soča je najlepša alpska reka v Evropi!» — dr. Miha Potočnik) ali pa bodo prevladali goli kratkoročni gospodarski interesi in nas osiromašili za najlepši nedotaknjeni naravni park?

Iztrebljamo redek okras planin, ko trgamo alpsko rastlinje (rumeni sleč, Blagajev volčin), in izgubljam rastline, prilagojene vlažnim tlem ob morju (kaloflora), ter rast na barju in ob umazanih vodah.

Vodo že merimo s števci.

Po vodi segajo industrija in mesta, vračajo pa nezdravo v naravni krožni obtok. Zmotno računamo, da je zaloga vodnega bogastva pri nas neizčrpna. 5 % vodnih virov v Sloveniji je biološko uničenih. Strokovnjaki ugotavljajo, da bo čez 15 let huda stiska za pitno vodo. Tudi mi ne znamo varčevati z njo. V naših mestih znaša danes dnevna poraba vode na osebo na dan že nad 250 litrov, drugje v svetu pa še precej več (Dunaj 400 l, Pariz do 500 l, New York do 800 l).

Danes porabimo v Sloveniji 10,2 m³ gospodinske in tehnološke vode na sekundo. Čez 10 let jo bomo porabili 34 m³, narava pa nam jo lahko v najboljšem primeru nakloni 26 m³. Preprost račun pove, da se bodo shrambe spraznile in da bo vode zmanjkalo.

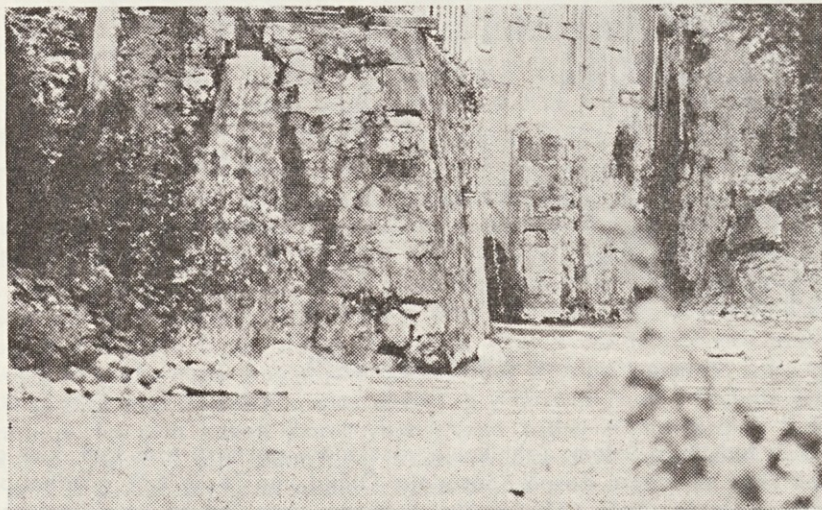
Naše reke se napajajo z obilico čistih voda, a industrija in mesta jih hitro zamažejo. Sava teče umazana že od Jesenic, zalivajo jo odplake iz

**Nujni pa tudi
kratkovidni posegi
človeka v naravo**

**VODA — ekonomska
in biološka plat**

Tržiča, Kranja, Medvod, Ljubljane in revirjev, tako da Hrvaška dobi gnojno brozgo. Prve signale o onesnaženi vodi dajo zastrupljene ribe. Ribiške družine pogosto obveščajo javnost o poginih rib. O ostalih vodnih živalih in rastlinah, ki popolnoma odmro, niti ne vodimo računa.

Zavod za ribištvo je 1971. pregledal tudi stanje v Tržiču. Ugotovil je, da nobeno tržiško podjetje nima čistilnih naprav, ampak vso vodo neprečiščeno izpuščajo v Tržiško Bistrico (bistrico!), kamor se zlivajo tudi vse odplake, ki jih reka občasno ob velikih vodah delno odnese v Savo. Odpadne vode (industrijska in mestna kanalizacija sta v razmerju 60:40) so spremenile Bistrico v navaden industrijski kanal.

»Urejena« kanalizacija v središču mesta (5-metrski slap kloake je bil napeljan v gradnji iz leta 1970)

Nad Tržičem (Lepenka) je voda Tržiške Bistrice popolnoma čista (biomasa je 350,5 kg/ha), pod mestom (tovarna pil) pa je biomasa zdesetkana (35 kg/ha). Prav ta analiza kaže, da je voda postala sterilna in neproduktivna in da so (če se pogoji ne bodo bistveno spremenili) vsa živa bitja v njej zapisana počasnemu poginu.

Nekoč je ljudska modrost spoznala: Ko voda preteče čez 7 kamnov, se očisti! Kje so že tisti časi? Bogatejše države rešujejo čiščenje voda tako, da imajo tovarne čistilne naprave — bazene. Strupi se usedajo na dno ali pa jih kemično razkrojijo v neškodljive snovi. Kjer so te naprave avtomatizirane, je učinek čiščenja še večji, stroški pa so manjši. Voda se vrača v reke očiščena.

Zakon, ki naj bi pri nas urejeval to področje, smo dobili že leta 1957. Deset let kasneje bi vsa industrija morala imeti čiščenje vode urejeno. Toda še do danes v 230 večjih tovarnah, 24 zdravstvenih ustanovah in 31 mestih ni čistilnih naprav. Predrago je, odgovarjajo. Ribiškim družinam odrinejo odškodnino, vode pa odmirajo biološko še naprej.

Kanalizacija v mestih je nepravilno speljana v reke ali v ponikalnice. Iz ponikalnic se onesnaži naša rezerva pitne vode — talnica, ki se prenasiti z maščobami, pralnimi detergenti, celo z bolezenskimi klicami. Veliko Slovencev pije talno vodo, celo »izvažamo« jo — na Reko in v Trst. Medtem ko druge države prepovedujejo uporabo sintetičnih detergentov (ZRN) ali pa take omejitve pripravljajo (Italija že v septembru 1971, Velika

Britanija), se mi še nismo zganili: škodljivi domači in uvoženi oksilani preplavljajo tržišče.

Spregovoriti bi morali še o umirajočih jezerih (Blejsko) in celo morjih (Jadran in Sredozemsko morje sploh), kjer so razlogi za to še drugje, toda tudi ti izvirajo iz onesnaženja voda.

Tudi zrak je osnovna naravna dobrina. Človek vdihne 25.000-krat na dan.

ZRAK — tudi zastrupljen

Mlaka — tržiško odlagališče smeti

Ni nam treba po zastrašujoče podatke v svet (ZDA zaradi visoke stopnje industrializacije porabijo $\frac{2}{3}$ vsega kisika, kar ga je sposobna dati narava). Meritve v Sloveniji so pokazale, da je v večini mest, kjer živi največ ljudi, zrak onesnažen bolj kot kjerkoli na svetu. Gre za žveplov dioksid (SO_2), ogljikov monoksid (CO) in dim iz dimnikov. Po dosedanjih raziskavah sta glavna povzročitelja zastrupljanja zraka avtomobilski promet in nekatere panoge industrije (v krvi prometnih policistov in delavcev v določenih industrijah so našli močno povečane koncentracije svinca). ZDA že ukrepajo (predelava avtomobilskih motorjev), kdaj bo Evropa in kdaj bomo mi?

Topilnica svinca v Mežici je povzročila popoln propad gozda v svoji okolici, tudi v Celju propada tisoč hektarov gozdnih površin.

Vse večji problem povzroča tudi dim, zlasti v zvezi z meteorološkimi razmerami. Vse več je peči na olje. Če pa bomo hoteli rešiti to vprašanje, bo potrebno preiti na ogrevanje s plinom in elektriko ter opustiti zlasti premog (ali pa uporabljati prečiščenega kot v Veliki Britaniji) in gorilno olje.

Kakšne so razmere v Trzinu, še ne vemo. V naravi se še ne pozna, toda kadar pride do tega, je že pozno za ukrepanje.

Poglejmo še v živalski svet!

Tam, kjer človek ni pretirano posegel s kemizacijo (pretežna večina gozda), so se živalske vrste vsaj ohranile, čeprav razredčene. Pri nas žive še skoro vse vrste živali, ki jih je opisal Valvasor konec 17. stoletja. Ni več le risov, ki so jih zatrli v prejšnjem stoletju, ni rečnih rakov, katere je popadla kuga.

**Ekskurz
v živalski svet**

Za divjad skrbe lovske družine, ki so ohranile marsikatero vrsto živali kljub nekaterim napakam. Nekatere vrste se hitro redčijo: izumrtje preti skalnim jerebom, kozorogov imamo v rezervatih 86, planinskih zajcev je okoli 60, tudi vider, volkov in divjih petelinov ni več veliko.

Ptice postajajo vse bolj redki obiskovalci sadovnjakov. Strupeno škropljenje je ptice ugonobilo — biološko ravnotežje poskuša postaviti človek,

V tržiški okolici je narava še nedotaknjena:

gozd nad Bistrico

Mošenik v Podljubelju

toda z vprašljivim uspehom. Število ptic manjša lovljenje v Belgiji in Španiji (15 milijonov letno), naravnost drastično pa uničujejo selivke Italijani (100 milijonov).

Po svetu (več in hitreje) in pri nas (počasneje) urejujejo narodne parke, da bi očuvali rastline in živali. Celotno območje tržiške občine spada v zaščiteni alpski pas.

Dolgo so bili gozdarji, ribiči, lovci, planinci in posamezni ljubitelji narave skoraj edini, ki so se zavzemali za varstvo narave. V današnjem trenutku se je to premaknilo v sfero celotne družbe, ker je postalo vprašanje obstoja človeštva. Priti mora v zavest vsakega posameznika — še preden bo prepozno. Slednje — da bi pripomogli tudi po naših skromnih močeh — pa je bil tudi namen tega našega zapisa. In ker smo postali prakticistična potrošniška družba, zaključimo z ugotovitvijo ing. Dušana Ogrina: »V bodoče bo sestavina standarda najmanj v taki meri kot avtomobil, stanovanje, visok narodni dohodek, tudi kvaliteta okolja, v katerem bo človek živel.«

**Razmišljanje
ob zaključku**

Viri in literatura:

France Avčin, Človek proti Naravi

- Projekt 1970 (Informacije republiškega sekretariata za urbanizem)
- Proteus 1969/70 in 1970/71
- Periodike (Karavana 9/70, Slovenija 1-2/71, Steirische Berichte 1-2/70)
in dnevni tisk 1971 (zlasti Delo 19. junija 1971)
- Poročilo ribiške družine Tržič

POT DO SPOZNANJ

Z razumom in delom človek napreduje v znanosti in tehniki s silovitimi skoki: sodobni stroji opravljajo delo stoterih rok, elektronske naprave nadomeščajo množice strokovnjakov, prvi človekovi koraki na Luni, komaj storjeni, so že zgodovina.

Resnična veličina človeka pa ni le v njegovem razumu — ampak tudi v čustvenem doživljanju sveta, sočloveka in samega sebe.

Hitrejši življenjski tok, ki ga pogojuje razvoj znanosti in tehnike, vpliva na človeka v materialnem smislu: vse bolj ta prebivalec Zemlje hlasta po gmotni blaginji. Ob tako visoko prevrednoteni materialni strani življenja pa mu zmanjka moči za enakovreden odnos do oblikovanja in obvladovanja lastnega notranjega doživljanja.

V tej sferi je človekov odnos do spolnosti, kjer se močno prepletajo razum in čustva. Spolnost kot pojavnost oblika življenja že zelo zgodaj začne zanimati mladega človeka. Hoče razkriti pred sabo svet skrivnosti, ki niso skrivnosti, saj vendar z njim vred bivajo in so vezane na njegovo lastno telesno in duševno dozorevanje.

V dobi šolanja otrok navadno dobi odgovore na vsa vprašanja, ki se tičejo učne snovi. Le-ta je določena s programom, ni problematična, čas zanjo je predviden. Drugače je z informacijami o spolnosti in s spolno vzgojo. Tu se največkrat poklicni in nepoklicni vzgojitelji počutijo bolj negotove in celo manj »poklicane« predajati vrednote in znanje. In vprašanje, kaj je resnica, ostaja v mladem človeku še naprej odprto in neodgovorjeno.

Prvenstvo v spolni vzgoji ima družina. Razumevanje med njenimi člani, sožitje, medsebojna pomoč, delovno vzdušje, občutek varnosti in pripadnosti ter ne nazadnje ljubezen — vse to so fenomeni, ki kot sestavni deli celovitega življenja družine že sami po sebi oblikujejo v otrocih čustva etične standarde in moralna vodila za življenje. Za učinkovitost spolne vzgoje je še kako potrebno, da poteka v ozračju naravnih odnosov in medsebojnega zaupanja vzgojitelja in gojenca ob nezavrti izmenjavi misli med njima. Često pa kljub prizadevanjem starši in drugi vzgojitelji te naloge ne morejo uspešno opraviti, ker vse prevečkrat poskušajo svoje osebne nazore in izkušnje mladostnikom mehanično prenesti in jim ne dajo, da bi se odkrito in brez zadrege pogovorili o tistem, kar jim vzbuja občutek skrivnosti, budi domišljijo in jih vse vznemirja. Naraven pogovor v zaupnem ozračju je pogoj za dobro spolno vzgojo: vzpodbuja razmišljanje, ne pa vsiljuje prepričanj od včeraj. Mladi rod je zmeraj poskušal — in tudi uspel — prekositi starejšo generacijo. To pravico si je jemal v mladosti vsak in je kot odrasel ne sme odrekati mlademu pokolenju. Še več: mlade je treba vzpodbujati, naj skušajo biti boljši od rodu, ki danes stoji sredi življenja in dela, in to ne samo na drugih področjih ampak tudi v pojmovanju spolnosti.

Šola skuša podpirati, dopolnjevati in razširjati vzgojo, ki jo daje otroku družina. Že od prvega razreda dalje pojasnjuje in razčiščuje ob ustrezni učni snovi in ob raznih dogodkih pojme in stališča tudi v smislu spolne vzgoje s ciljem, da bi v mladem človeku razvila primerno življenjsko modrost, ki bo vsebovala dovolj trdna in družbeno sprejemljiva vodila za ravnanje. V višjih razredih najde mesto v okviru predmeta biologije tudi spolni pouk. Vendar obravnava spolnosti zgolj z biološkega vidika ne za-

**Družina
in njena vloga**

Šola

došča. Treba jo je obogatiti z etičnimi, psihološkimi in sociološkimi vidiki odnosov med spoloma. V zadnjem letu šolanja se s posebnim seminarjem iz spolne vzgoje napravi in dopolni povzetek dosedanjih spoznanj. Učenci se seznanijo tudi z ustrezno literaturo, zlasti s snopiči Knjižnice za mlade, ki jih v pretehtanem izboru izdaja Cankarjeva založba.

Takšna spolna vzgoja naj mladostnikom pomaga do pravega pojmovanja spolnosti, ki naj bo humanizirana in socializirana in ne namenjena samo za obnavljanje človeške vrste.

Družbeno okolje

Prav je, da odgovornost za spolno vzgojo prevzema tudi širše družbeno okolje, ki ima tudi v drugih pogledih velik vpliv na razvoj otrokove osebnosti. Za učinkovito izvajanje spolne vzgoje je še kako potrebna udeležba vseh družbenih institucij.

Spolna vzgoja na malih ekranih

Zato je bil letos še posebno dobrodošel ciklus TV oddaj, ki sta jih v sodelovanju z RTV Ljubljana in zvezo delavskih univerz Slovenije pripravila prof. France Demšar in prof. Jože Valentinčič. S predavanji in posnetki iz življenja sta skušala pomagati staršem, mladostnikom in šoli pri razreševanju zapletenega problema, kako razgrniti nekatera življenjska dejstva — resnico pred doraščajočega človeka.

Ciklus predavanj je zajemal naslednje teme:

- Kaj je spolna vzgoja
- Od kod
- On in ona
- Spočetje, nosečnost in rojstvo
- Fant in dekle v razvojnih letih
- Pogovori z obema v puberteti
- Ljubezen in odgovornost.

Odmevnost TV ciklusa in vloga šole

V času, ko so se v torkih vrstile oddaje na ekranu, je šola priredila dve svojevrstni srečanji roditeljev, ki so se iz lastne želje in pripravljenosti po sodelovanju odzvali vabilu, učiteljev in obeh avtorjev televizijskih oddaj. Kot enakopravni in močno zavzeti partnerji v skupnih prizadevanjih so kritično pretresli oddaje in vrednost njihovega prispevka k spolni vzgoji. Starši so večinoma skupaj z otroki gledali oddaje, ki so strnile družino okrog istega problema in ustvarile ugodno klimo za odprt razgovor. Pri tem so se učenci prvih in drugih razredov kmalu zadovoljili z odgovori, pubertetniki pa so želeli globljih osvetlitev. Bili so mnenja, da bi kazalo s takim načinom informiranja, osveščanja in vzgajanja nadaljevati, oddaje pa bi naj se po tem splošnem uvodnem ciklusu razdelile v različne programe za starše in mladostnike po starostnih stopnjah in v različnem dnevnem času.

Še posebej je zanimiva ugotovitev, da so se naslednje jutro po vsaki oddaji ljudje na delovnih mestih resno pogovarjali in zavzemali stališča, kako bi bilo potrebno, da bi starejši sodelavci tudi po delovnih organizacijah v pogledu spolne vzgoje čimbolj pozitivno vplivali na mlade delavce. Mnogo bi se dalo doseči ob skrbnejši izbiri besed in opuščanju nekaterih izrazov, ki motijo razvoj mlade osebnosti.

V okviru vsakoletnega seminarja iz spolne vzgoje so se tokrat tudi učenci osmih razredov pogovarjali z obema priznanima slovenskima strokovnjakoma s tega področja. S tem in s spremljanjem televizijskih oddaj so letošnji absolventi osnovne šole res mogli zaokrožiti dosedanja spoznanja o življenjskih dejstvih in o kultiviranih odnosih med ljudmi v celoto.

Ob koncu so učenci izpolnili anketo, katere odgovori delno potrjujejo pravilnost pojmovanja in oblik spolne vzgoje, delno razkrivajo njihova stališča, delno pa vzpodbujajo k nadaljnji poglobitvi in intenziteti izvajanja doseganega programa.

Po njihovih odgovorih so o spolnosti kot kompleksnem vprašanju začeli razmišljati intenzivneje med 11. in 13. letom, kar so povzročile telesne in duševne spremembe v njih samih, stik z najrazličnejšo literaturo, razgovori z vrstniki in prebujanje prve ljubezni. Glede pojasnil o tistih stvareh, ki jih navdajajo z nemirom, se obračajo v pretežni meri na starše, vrstnike, v nekaterih primerih na starejše prijatelje. Od vsega jim je najljubši odkrit pogovor z materjo in razglabljanje z vrstniki. Dobrodošla jim je tudi literatura, vendar jim dobra dela pridejo kasno v roke, zato naj bi jih šola prej kot doslej seznanila s primernimi knjigami, ki obravnavajo ta vprašanja. Med tiskom, ki se jim kar sam vsiljuje, je na prvem mestu Antena, ki pa jih v celoti ne zadovolji s svojimi odgovori. O slabi, komercialno preračunljivi literaturi menijo, da jim ne prikazuje resnične, pač pa varljivo podobo življenja, razvrednoti marsikaj, kar je zanje lepo, in jih kljub izzivalni neposrednosti pušča v resnici razočarane. Osebno srečo vidijo v doseganju ciljev in v toplem domu. In vsi si želijo biti ljubljeni! Televizijske oddaje pozdravljajo, zanima pa jih, s kolikimi mladimi ljudmi sta se o njih pogovarjala avtorja in kako so jih sprejeli njihovi nepoznani vrstniki na slovenskih tleh.

In njihovo izročilo staršem in šoli: Mlad človek se želi o problemih spolnosti pogovarjati v sproščenem ozračju, na svoja vprašanja pa slišati samo resnico.

Ni lahko postaviti sistema in izvajati programa spolne vzgoje, ki posega v zapletena področja človekovega življenja. A cilj je visoko postavljen: oblikovati človeka, čigar spolnost bo odražala ne le to, kar mu je dala narava, ampak predvsem to, kar je v njem zapustila vzgoja.

Literatura:

Dr. Leo Žlebnik,

Vajino ljubezensko zorenje, CZ, Ljubljana 1966

France Demšar - Jože Valentinčič,

Skrivnost, ki ni skrivnost, CZ, Ljubljana 1969

IATROS (revija, izdala Krka, Novo mesto), Ljubljana 1968

POZNAVANJE SOCIALNIH VLOG NAM POMAGA USPEŠNEJE REŠEVATI PROBLEME UČENCEV

Učenci se med seboj razlikujejo po sposobnostih, delovnih in učnih navadah, spretnostih, motivacijah in nagnjenjih, pri čemer pa ne smemo prezreti njihovega telesnega zdravja. Enakovredno vlogo pa odigrava pri tem tudi šolsko in socialno-ekonomsko okolje.

Naloga šole je, da razvija otrokove umske in telesne sposobnosti, usmerja njegovo energijo v pozitivno dejavnost in si prizadeva v njem oblikovati družbene vrednote — ga torej uči in vzgaja.

Pri večini učencev šola dosega načrtane cilje ob normalnem poteku dela, pri nekaterih pa naleti na težave, ki jih v večini primerov lahko odpravimo ali vsaj omilimo, če nam za sodelovanje pri reševanju tega problema uspe vključiti še starše in pridobiti učence za šolsko delo. Kajti delo s takimi učenci, ki često sodijo med problematične, in z njihovimi starši more biti uspešno le tedaj, če je povezava med šolo in domom trdna, tako da ima šola možnost bolje spoznati otrokovo osebnost ter njegov položaj v družini, dom pa otrokovo šolsko delo in obnašanje, zahteve šole in njena družbena stremeljenja.

Pri otrocih, ki imajo težave v šoli, je problematična ali njihova osebna (subjektivna) ali zunanja (objektivna) stran problema.

Pod osebno stranjo problema razumemo otrokovo stanje (malodušnost, zaprtost, nedelavnost, otopelost, napadalnost idr.) in njegovo sposobnost, da se tega stanja reši. Objektivna stran problema pa so vsi tisti pogoji, ki niso neposredno odvisni od učenca, vendar močno vplivajo nanj (čas za učenje, primernost prostora, ustreznost prehrane, oddaljenost od šole idr.). Prav tako so del zunanje strani problema odnosi v družini in odnosi med učiteljem in učencem.

Posebno težka vzgojna situacija je pri tistem otroku, kjer sta obe strani problematični in včasih celo druga drugo pogojujeta.

Ko vsaj delno poznamo elemente problema, se nam vsiljuje vprašanje, kako ga lahko rešimo, oziroma kaj naj storimo, da do problema sploh ne pride. (Gre seveda za učence, ki so normalno sposobni in ni vzrok njihovega neuspeha manjša umska sposobnost.) Eden izmed načinov, ki nam omogoča uspešnejše delo, je tudi poznavanje socialnih vlog učenca. Preden se na konkretnem primeru soočimo s temi vlogami ter z reakcijo učencev nanje, se seznanimo z definicijo, kaj je socialna vloga!

Po Lintonu je socialna vloga celotna vsota z nekim določenim statusom združenih, kulturno vezanih vzorov človeškega ravnanja, ki vključuje usmerjenosti, vrednote in načine ravnanja, ki jih družba pripisuje vsakemu posamezniku in vsem, ki imajo tak status. Če izhajamo iz te definicije socialne vloge, lahko ugotovimo, da je ta vloga le povezava med posameznikom in družbo, ki prvemu določa, kakšni naj bodo njegovo ravnanje, njegove vrednote in nazor. Vsa ta pričakovanja družbe se lahko uresničujejo pri posamezniku preko družine (ki je primarna skupina v družbi in zato tudi najbolj primerna, da prevzame posredovalno nalogo) in preko šole (od družbe postavljene institucije, da posreduje njene zahteve posamezniku).

Problem

Socialna vloga

Tako spet pridemo do relacije, ki je pogoj za uspešnost učenca: ŠOLA—DOM. Šola (učitelji) in dom (starši) sta povezana v celoto, ki skrbi, da bo posameznik (učenec) čimbolj nazorno, pravilno in uspešno sprejel zahteve družbe in jih po svojih sposobnostih in možnostih tudi uresničil.

Da šola pravilno uresničuje družbena pričakovanja, je zagotovljeno z določenim šolskim sistemom in z zakonitimi predpisi, ki usmerjajo življenje in delo šole. V precejšnji meri pa je seveda interpretacija teh zahtev odvisna od učiteljev, ki morajo najti najbolj ustrezen način, da bo njihova posredovalska vloga čimbolj uspešna. Kako bo družina uresničevala zahtevo družbe, je v veliki meri odvisno od vlog posameznih članov, njihove motiviranosti in tudi pripravljenosti, da neko vlogo, s katero je povezana konkretna naloga, odigrajo. Seveda pa se določene vrednote, nazoni in ravnanja med družinami razlikujejo prav tako, kakor se razlikujeta pripravljenost in motiviranost staršev pri uresničevanju družbenih pričakovanj.

Reakcije in regresi

Če ne poznamo dobro učenčevega problema in njegove socialne vloge, se lahko zgodi, da si napačno razlagamo njegovo reakcijo na neuspeh v šoli. Učenec, ki je sposoben spoznati družbena pričakovanja (in s tem tudi šolske zahteve) in ki ugotovi, da mu vse to omogoča duhovni in materialni napredek, bo neuspehe prenesel na družbeno sprejemljiv način — neuspeh ga bo vzpodbudil k večji aktivnosti. Teže je z učencom, ki teh sposobnosti nima, poleg tega pa mora zaradi okoliščin, v katerih živi, prevzeti socialne vloge, ki jim ni dorasel. Svoje neuspehe kompenzira na družbeno nesprejemljiv način ali pa je njegova reakcija regresivna. Kako daleč seže učenec nazaj v preteklost po tisti način prilagajanja, ki je bil zanj uspešen, je odvisno od poudarka, ki ga dajo starši in učitelji učenčevemu neuspehu. Pri nekem učencu opazimo, da je postal pasiven celo pri predmetih, ki jih ima rad. Iz tega stanja učencu sorazmerno najlaže pomagamo (ker je tudi oblika regresije najmilejša) — učenec je sicer pasiven, toda v šoli je priden in ne nagaja. Takemu učencu pomagajo k večji aktivnosti nekoliko manjša zahtevnost, ki se kasneje spet stopnjuje, drobne pozornosti do njega idr.

Težja oblika regresa je agresivnost. Učenec je prišel do spoznanja, da je v mlajših letih s silo in trmo veliko dosegel. Pričakuje, da bo tak način prilagajanja tudi v novih situacijah najbolj učinkovit. Pri tem učencu majhne pozornosti ne dosežejo svojega namena, temveč ga utrdijo v prepričanju, da ima prav in da mu učitelji in starši popuščajo, in zato svojo agresivnost stopnjuje. Za pomoč takemu učencu je potrebno globlje proučiti njegov problem in pritegniti tudi njegove starše.

Oblika regresa, pri kateri učenec išče načine prilagajanja najdlje v otroštvu, se kaže v slepi navezanosti na očeta, mater, učitelja ali sošolca. Tak otrok postane lepljivo vsiljiv, za vsak korak išče odobravanja, pripoveduje vse mogoče stvari, da bi pritegnil pozornost tistega, na katerega se je navezal. Seveda taka oblika prilagajanja ne pripelje nikamor, ker učenec sploh ne poskuša spremeniti situacije, v katero je zašel, ampak se poskuša problemom izogniti, beži pred njimi in išče nekoga, ki bi mu nutil takšno zavetje, kot ga je imel v zgodnjem otroštvu.

Primer

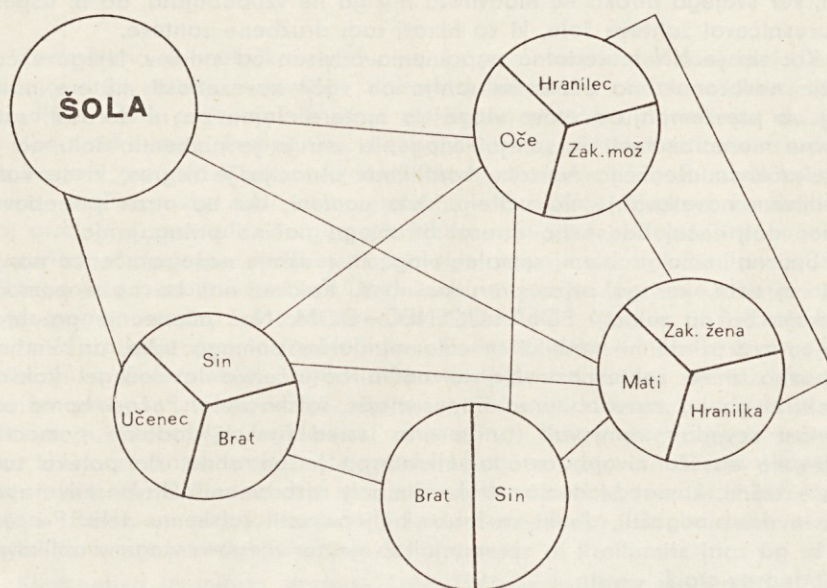
Učenec NN hodi v 2. razred. Učenje mu dela težave in ni dosti možnosti, da bi letos razred izdelal. Psiholog je ugotovil, da je normalno poprečno sposoben: zna sklepati, najti in povezovati bistveno, ima razvite zaznave in dokaj velik obseg predstav, vendar je njegova pozornost motena in dela zelo počasi.

Značilnosti subjektivne strani njegovega problema, ki se kaže v neuspešnosti v šoli, so raztresenost, počasnost, pri pouku ne sodeluje, grdo piše, ne reagira na vzgojne ukrepe (opomin, graja, pohvala, podpis staršem itd.).

Objektivna stran problema se kaže v slabih odnosih med očetom in materjo, slabših stanovanjskih pogojih, slabi materialni preskrbljenosti.

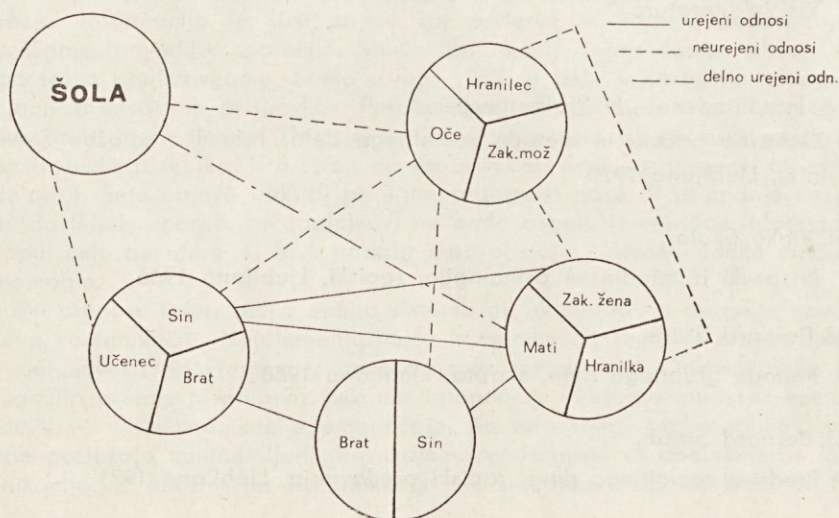
Često si poskušamo v takem primeru pomagati z uporabo metode poznavanja socialnih vlog.

V modelu urejene družine so socialne vloge glede na učenca razdeljene takole:

Po zgornji shemi ima učenec NN vlogo sina proti očetu in materi — upošteva zahteve in želje staršev, poskuša se jim prilagajati in je nanje čustveno navezan. Prav tako imajo starši do otroka vlogo očeta in matere — z besedo in dejanjem mu pomagajo, da bo čimbolj razvil svoje sposobnosti in razumel zahteve okolja. Poleg tega imata oče in mati določene vloge tudi drug do drugega kot zakonska partnerja in kot nosilca materialnih dobrin. Učenec ima tudi določeno vlogo do šole, ki ga s svojimi zahtevami in pričakovanji angažira izven doma. Če so vloge pravilno razdeljene in če jih člani upoštevajo ter sprejemajo, so tudi problemi, ki nastopijo, lažje rešljivi.

Analiza socialnih vlog v družini učenca NN pa nam je pokazala takole sliko:

Oče je brezbrizen do matere kot zakonski mož in kot soustvarjalec materialnih dobrin. Njegove socialne vloge v družini so se skrčile le na vlogo očeta. Mati je del svojih vlog, ki jih je imela do očeta, prenesla na sina: čustvena ohladitev med njo in očetom jo je tesneje navezala na otroka, ki naj bi ji bil v oporo, torej nekakšen katalizator v družini, ki naj bi omiljeval konflikte. Hkrati s tem pa sta roditelja delno odpovedala kot oče in mati, ker svojega otroka ne motivirata niti ga ne vzpodbujata, da bi uspešno uresničeval zahteve šole, ki so hkrati tudi družbene zahteve.

Kot sin je NN materialno popolnoma odvisen od staršev. Njegova čustvena navezanost na očeta se rahlja ob večji navezanosti matere nanj, torej ob prevzemanju očetove vloge do matere. Temu pa ni dorasel, zato tudi ne more razumeti in sprejeti vloge, ki mu jo je namenila šola, to je vloge učenca. Reakcija na tako konfliktno situacijo je regres, ki se kaže v vsiljivem navezovanju na učitelja, kar pomeni, da bo otrok potreboval pomoč dalj časa, da se bo otresel otročjega načina prilagajanja.

Spoznali smo problem, socialne vloge in reakcije našega učenca nanje — torej tisto, kar ga ovira pri uspešnosti. Kakšna naj bo naša pomoč? Potekala bo na relaciji ŠOLA—UČENEC—DOM. Naš učenec je preobremenjen z družinskimi konflikti in šola mu lahko pomaga tako, da čimbolj neopazno zniža zahtevnost. Na ta način bo učenec le dosegel kakšen uspeh, ki ga bo vzpodbudil za intenzivnejše šolsko delo. Počasi bomo zahtevnost seveda stopnjevali (tu je ena izmed funkcij dodatne pomoči!), dokler ne doseže nivoja razreda. Hkrati pa je potrebno, da poteka tudi delo s starši, ki naj bi doma otroka čimbolj razbremenili družinskih napestosti in mu omogočili, da bi se lahko bolj posvetil šolskemu delu. Pri tem naj bi ga zanj stimulirali in spreminjali svoje ter njegove vloge v oblikovanju odnosov starši — sin.

Tako razbremenjevanje in stimuliranje učenca traja dalj časa, ker je treba spoznati domače razmere, šolsko situacijo, ugotoviti pripravljenost staršev in učiteljev za sodelovanje, pa tudi učitelj potrebuje čas, da učencu pomaga do spremenjene vloge v razrednem kolektivu.

Težko je uskladiti želje in hotenja z možnostmi, zlasti še pri tako raznolikih otrocih, kot so naši šolarji. Pričujoč zapis je prikaz problema, ki se pri učencih večkrat ponavlja, in nakazovanje pomoči, ki jo lahko šola in dom nudita.

Viri in literatura:

W. A. Friedländer — H. Pfaffenberger,

Osnovna načela in metode socialnega dela, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1970

Prof. Vinko Skalar,

Prispevki iz mladinske psihologije, zapiski, Ljubljana 1966

Prof. Bernard Stritih,

Metode grupnega dela, skripta, Ljubljana 1968

Prof. Bernard Stritih,

Predmet socialnega dela, zapiski predavanja, Ljubljana 1971

DOSEŽKI SODOBNE ZNANOSTI IN ŠOLA

Znanstveno tehnološka revolucija, ki je obvladovala dosedanje proizvodnjo v 20. stoletju, prerašča v novo kvaliteto, v obdobje kibernetike. V središču novih proizvodnih sil je veličasten proizvod človeškega razuma — kibernetični stroj, kompjuter, elektronski računalnik. Kvalitativna sprememba je v tem, da kibernetični stroj tokrat ne nadomešča samo človekove roke, temveč opravlja tudi vrsto intelektualnih funkcij. Medtem ko klasični stroj predeluje snov ali energijo, pa kibernetični stroj obdeluje informacije, s katerimi samostojno raziskuje optimalne pogoje za določen proizvodni proces, vodi proizvodne procese in jih tudi nadzoruje. Uvajanje kibernetičnih strojev pomeni napad na tradicionalno delitev med umskim in fizičnim delom, med upravljanjem in izvrševanjem. Rutinsko delo — tako v tovarni kot v pisarni — prevzamejo stroji, človekova dejavnost pa se počasi, vendar vztrajno prenaša na področje raziskovanja, načrtovanja, nadziranja in upravljanja. Odpravlja se delitev na majhna, drugo od drugega ločena dela. Uvaja se kolektivno izpolnjevanje nalog in odgovornost vse skupine. Nastajajoči tehnični preobrati so z več vidikov tesno povezani z izobraževanjem. Predvsem terjajo dosti bolj izobražene kadre, saj bo proizvodnja dobila naravno inženirsko tehnične dejavnosti.

**Kibernetična
revolucija**

Kibernetika je mlada znanost. Leta 1948 je profesor matematike Norbert Wiener izdal knjigo pod naslovom »Cybernetics«, v kateri je opozoril na podobnosti med živimi bitji in stroji v pogledu komunikacije, regulacije in predelave informacij. Istega leta je Američan Claude Shannon izdal svoje delo o teoriji komunikacij, ki je danes priznana kot matematična osnova kibernetike. Eden izmed prvih, ki so uporabili izraz kibernetika, je bil francoski učenjak Ampère, in to leta 1834, v smislu znanosti o postopkih urejanja države. Danes razumemo pod kibernetiko znanost, ki proučuje proces sprejemanja, oddaje, prenosa in predelave informacij v dinamičnih sistemih, ki jih srečujemo v tehniki, biologiji in sociologiji. Teoretična baza kibernetike sta teorija informacij in teorija avtomatov.

**Kibernetika
kot znanost**

Pomembno področje kibernetike je torej informatika, pod katero razumemo sistematično uporabo elektronskih računalnikov za predelavo in prenos informacij, ki so bodisi znanstvenega, komercialnega ali kakršnega koli značaja. Informacija je širši pojem kot podatek in pomeni poučevanje, obveščanje, navodilo, sporočilo. Število informacij danes dobiva obseg, ki si ga težko predstavljamo. Samo v letu 1967 je izšlo v časopisih okrog 2 milijona znanstvenih prispevkov. Pregled nad tem je možen le s pomočjo elektronskih računalnikov. Dogaja se, da v svetovnem merilu tudi po širje znanstveniki raziskujejo isto stvar, ne da bi vedeli drug za drugega ali celo sodelovali. Šele objava odkritij pritegne pozornost nase. V prihodnje se je bati, da (kljub uporabi računalnikov) ne bodo uspele iz množice informacij izstopiti celo nekatere, ki bi k nadaljnjemu obstoju človeštva lahko mnogo pripomogle.

Informatika

Pri prenosu informacij z enega sistema ali elementa na drugega govorimo o komunikaciji. Najelementarnejša komunikacija je ustni prenos znana od človeka do človeka, z generacije na generacijo. Odkritje tiska je omogočilo prenos pisanih oz. tiskanih informacij. Moderna sredstva komunikacije — telekomunikacije omogočajo, da eno samo osebo lahko istočasno poslušajo milijoni ljudi. Razlikujemo enosmerno in obojesmerno komunikacijo. Z enosmerno komunikacijo se srečujemo ob radijskih in TV

Komunikacija

oddajah, ob filmu, predavanjih itd. Tu gre za aktivno posredovanje ter za pasivno sprejemanje informacij. Obojestransko komunikacijo lahko imenujemo tudi povratna komunikacija, ker oba partnerja, ki v njej sodelujeta, dobivata na nek način potrdilo tega, kar sta prej rekla. Brez tega se ne bi mogel razvijati razgovor. V preteklosti je bil to tudi edini način prenašanja izkušenj iz roda v rod. V šolstvu je to še vedno delno ohranjeno, seveda v dosti bolj komplicirani obliki, saj se na enega učitelja oslanja večje število učencev.

Učenje kot komunikacija

Za prenos informacije potrebujemo več elementov. Po Shanonu mora imeti komunikacijski krog tele elemente: izvor informacij, oddajnik, kanal, sprejemnik in cilj. Tudi učenje je komunikacija. K izvoru informacij v izobraževalno vzgojnem procesu bi lahko šteli človekove in družbene potrebe. Oddajnik predstavljajo ljudje iz starejše generacije, starši, učitelji in drugi. Za kanal bi lahko šteli družino, šolo in druge izobraževalne institucije ter jezik, pisavo, knjigo. Sprejemnik v izobraževalno vzgojnem procesu so mlajše generacije vseh starostnih obdobj, torej učeči se. Cilj komuniciranja je primerno vedenje, čustvovanje, mišljenje in reagiranje mlajših generacij.

Tradicionalni pouk

V primeri z zahtevami našega časa ima tradicionalni pouk dve pomanjkljivosti: tako metoda predavanja kot mnoge druge preveč pasivirajo učence in je aktiven predvsem učitelj, glede vsebine in metode dela pa se pouk prilagaja poprečnemu učencu in daje premalo možnosti za individualizacijo. Tako se porajajo problemi ekonomsko pedagoškega značaja. Zmogljivosti nadarjenih učencev so premalo izkoriščene, po drugi strani pa je osip manj sposobnih učencev še vedno zelo velik.

Pedagoška tehnologija

V prizadevanjih za učinkovitejšo šolo v zadnjem času vse bolj smelo uvajamo nove oblike in metode ter tehnična sredstva v pouk. Šole se hitro opremljajo s tehničnimi dosežki — od magnetofonov, grafoskopov, diaporojektorjev, preko TV, jezikovnih laboratorijev, učnih strojev, sistemov responderjev vse do elektronskih računalnikov. Vrednotenje tehnične komponente pouka se v današnjem času bistveno menja. Didaktika je nekoč govorila o tehničnih sredstvih le v zvezi z nazornostjo pouka, jo je torej zapostavljala, medtem ko danes lahko ugotavljamo tudi že drugo skrajnost — tehnokratski pristop k pouku. Nasproti obema ekstremoma se v novjšem času v trezni presoji uveljavlja naziranje, da sta metoda in tehnika neločljivi, da je metoda način uporabe tehničnega sredstva, kar združujemo v naziv pedagoška tehnologija. Med metodo in tehniko obstoji dialektični odnos. Metoda razvija določene tehnike, razvoj tehnike vpliva na bogatenje metod. Bistvo pedagoške tehnologije torej niso tehnična sredstva, temveč vgrajevanje znanstvenih načel za pouk in s tem dviganje njegove učinkovitosti.

Programirano učenje

S področja pedagoške tehnologije se v Sloveniji čedalje bolj uveljavlja programirani pouk ter uporaba sistema responderjev. Programirano učenje predstavlja bistveno spremembo sedanjega načina poučevanja. Učenec ni več potisnjen v vlogo bolj ali manj pasivnega poslušalca, saj mora postavljene probleme zapored reševati, da lahko napreduje v učni snovi, je torej subjekt v učnovzgojnem procesu. Jedro programiranega pouka je program, to je na majhne dele in na posebn način razčlenjena učna snov, ki jo učenec samostojno predeluje po programiranem učbeniku, ki do neke mere nadomešča učitelja. Značilnosti programiranega učenja so naslednje:

- učna snov je skrbno izbrana in upošteva izsledke sodobne znanosti
- učni smotri so postavljeni operativno in z zbirko besed ali s simboli opisujejo, kaj bo učenec zmožen narediti, ko določen cilj doseže
- učna snov je razčlenjena na majhne dele, člene, ki se vrstijo v logičnem zaporedju in ob katerih vsak postavlja problem ter vključuje potrebne informacije

- učenec samostojno predeluje učno gradivo na osnovi danih informacij ter sproti odgovarja na postavljena vprašanja
- na opravljeno nalogo dobi učenec takoj odgovor, povratno informacijo, ali je njegova rešitev pravilna, kar je pomembno za kontrolo in samokontrolo nad osvojenimi snovjo, za korekturo napak in motivacijo učenca za nadaljnje delo.

Tudi tradicionalni pouk vključuje elemente takega načina učenja. Učitelj v pripravi na učno uro opredeli učnovzgojni smoter, porazdeli učno snov, predvidi obliko in metodo dela, skuša med poukom izzvati aktivnost učencev in vsaj ob koncu ure preveriti, v koliki meri so učenci učno snov osvojili. Vendar je tu v primerjavi s programiranim poukom cilj manj operativno opredeljen, manjša je aktivnost učencev, manjša kontrola nad njihovim sodelovanjem, manj možnosti za korekturo napačno razumljenega znanja in manj spodbud učencem za reševanje novih nalog. Zato novi načini učenja učinkoviteje razvijajo učenca v razmišljujočega človeka, pripravljenega na nove probleme, s katerimi se bo srečeval pri svojem delu.

Sistem responderjev uvrščamo med preproste mehanske učne stroje. Potek učnega procesa v tej zvezi pa ustreza polprogramiranemu pouku. Vsak učenec ima responder s črkami A B C D E, med katerimi izbira, ko se odloča za odgovor. Responderji so povezani z modulom, ki s svetlobnimi signali seznani učitelja o odgovorih vsakega učenca. Na višjem mestu pritrjena naprava, semafor, projicira črke (simbole) pravih odgovorov in daje učencem povratno informacijo o pravilnosti oziroma napakah njihovih odločitev.

**Sistem
responderjev**

Principi dela s sistemom responderjev se oslanjajo na programiran pouk. Učni proces poteka od operativno postavljenih smotrov in posredovanja informacij preko učenčeve aktivnosti do povratne informacije, vključno s kontrolo in korekturo napak, torej v smislu obojestranske komunikacije med učiteljem in učencem. Posrednik informacij je še pogosto učitelj, vendar se uveljavljajo tudi filmi, magnetofonski zapisi, TV oddaje, grafskopske projekcije in predelava posameznih odlomkov učne snovi iz učbenikov ali ustrezne literature, ki jo opravijo učenci samostojno. Informacije dobivajo vsi učenci hkrati, torej simultano. V fazi učenčeve aktivnosti dobijo učenci v zvezi s pravkar predelano informacijo nalogo v obliki vprašalnega, nikalnega ali nedokončanega stavka. Le-tej sledi navadno štiri ali pet odgovorov, ki so označeni s simboli A B C D in E in med katerimi vsak učenec izbere s pomočjo responderja tistega, ki po njegovi presoji ustreza postavljeni nalogi. Vprašanja in odgovore dobijo učenci ali napisane na listku ali projicirane na steni. Za kakšne odgovore so se posamezni učenci odločili, je razvidno iz svetlobnega polja na modulu, kar spremlja učitelj z evidenčnim listom. Preko semafora dobijo učenci potrditev pravilnosti svojih odgovorov. Takojšnja povratna informacija jih močno stimulira in motivira za novo delo. V kolikor posamezni učenci napačno odgovorijo, je treba razčistiti pojme in šele nato sledi predelava naslednje informacije. Tako usmerjen učni proces omogoča, da učitelj po vsakem členu učne snovi dobi informacijo o učenčevem znanju (hkrati tudi o kvaliteti svojega dela), učenec pa o pravilnosti svojih spoznanj, kar je pomembno za njuno nadaljnje ravnanje in napredovanje.

**Delo s sistemom
responderjev**

Drugo leto uporabe sistema responderjev na naši šoli ima sicer še vedno značaj pionirskega dela, vendar smo v tem času prišli do nekaterih ugotovitev, mnenj, ustaljenejših oblik dela in spoznanj.

Največjo vrednost ima delo z responderji pri obravnavi nove učne snovi. Klasično šolsko uro, še tako skrbno pripravljeno in izvedeno, zapušča vedno nekaj učencev, ki snovi niso razumeli, torej z napačnimi predstavami in pojmi. Ti se pojavljajo v neki meri tudi še pri novem načinu dela, a obstaja možnost, da jih sproti, po vsakem členu učne snovi odkrijemo, korrigiramo in odpravimo. Sistem responderjev je nadalje zelo učinkovit za za-

**Dveletne
delovne izkušnje**

ključno in pregledno ponovitev širše učne teme, praktičen pa tudi za hitro uvodno ponovitev prejšnje snovi na začetku ali za kontrolo novega znanja na koncu učne ure.

Delo z responderji je za učitelja zelo zahtevno, posebno zgradba učne ure same — opredelitev ciljev, razčlenitev učne snovi ter konstrukcija vprašanj in odgovorov zbirnega tipa. Navajamo nekaj poskusov oblikovanja učne ure. V teh primerih so posamezni členi učne snovi, ki jih v pretežni meri posreduje učitelj, le nakazani, izdelani pa so sklopi vprašanj in odgovorov za preverjanje znanja s sistemom responderjev (označeno s simbolom SR). Učitelji so pri teh učnih urah tudi merili uspešnost učencev. Pravilnost odgovorov (označena z oklepajem izza simbola) je izražena v odstotkih, ki so razvidni po vsaki skupini odgovorov pod oznako PO.

Matematika Učna ura z uporabo sistema responderjev
v 2. razredu (prvi primer):

Predmet: matematika

Razred: 2. a

Učitelj: Rafaela Sitar

Učna snov: obravnava poštevanka števila 4

Datum in kraj: Tržič, 22. 12. 1970

A. Oznaka učne ure:

1. Smotri;

- materialno-izobraževalni vidik: naučiti učence poštevanko števila 4 in s številom 4; pridobiti spretnosti ravnanja z responderji
- formalno-funkcionalni vidik: sposobnost presojanja, zaključevanja
- vzgojni vidik: logično mišljenje, organizacija dela, pravilen odnos do strojev

2. Učna sredstva in pripomočki:

- pisalne potrebščine
- projekcijsko platno
- grafoskop
- sistem responderjev
- papirnati krožci

3. Učne oblike in metode

- frontalna, individualna
- razgovor, projiciranje, preverjanje s preprostimi učnimi stroji

B. Potek učne ure

I. Uvod

- a) Ustna ponovitev poštevanka števila 10, 5 in 2 v obliki tekmovanja med skupinami
- b) Grafoskopska projekcija in ustno zastavljeno vprašanje oz. naloga za ponovitev vseh treh obravnavanih poštevank

SR 1. Ivica je kupila 8 pivnikov po 10 p.

Koliko je plačala?

A) 60	C) 90
B) 80	D) 70

PO: 100 %

- f) Sistematična ponovitev, branje celotne poštevanke, pripovedovanje večkratnikov.
g) Poštevanka na pamet.

III. Zaključek

- a) Naloge za utrditev:

SR 6. Jolanda popiše na mesec 4 zvezke.
Koliko zvezkov popiše v 4 mesecih?

A	40	C	20
B	12	D)	16

PO: 100 %

SR 7. Šivlja je sešila 9 oblek. Na vsako je prišila po 4 gumbe.
Koliko gumbov je porabila?

A	38	C)	36
B	40	D	32

PO: 100 %

SR 8. Povej, kaj ni poštevanka števila 4!

A)	8×5	C	6×4
B	3×4	D	4×5

PO: 96 %

- b) Preris skice in prepis v zvezke.

- c) Domača naloga: Učenci dobijo liste z nalogami za utrditev poštevanke števila 4.

Spoznavanje narave v 5. razredu

Učna ura z uporabo sistema responderjev
(drugi primer):

Predmet: spoznavanje narave

Razred: 5. a

Učitelj: Anka Sitar

Učna snov: ponavljanje o rastlinskih organih

Datum in kraj: Tržič, 4. decembra 1970

Smotri

Vsebina učne ure

Učna sredstva in pripomočki

Učne oblike in metode

} za tisk v letopisu so didaktični
postopki le naštet, ne razčlenjeni

Vprašanja in odgovori izbirnega tipa

— projekcija z grafoskopom

— izbira, evidenca odgovorov ter povratna informacija s pomočjo sistema responderjev

Navodilo učencem za delo: ustno

SR 1. Kateri organ je korenina?

A	gomolj	D	korenina
B	čebulica	E	grebenica
C)	koren		

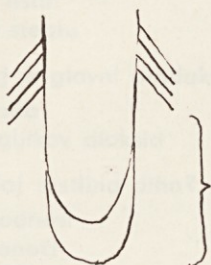
PO: 76 %

SR 2. Kateri del rastline srka iz zemlje vodo?

A	žile	D	stranska korenina
B	listi	E)	rastlinski laski
C	glavna korenina		

PO: 72 %

SR 3. Kateri del korenine je označen na skici?

- A prevajalni del
- B sesalni del
- C) rastoči del
- D rasti vršiček
- E koreninska kapica

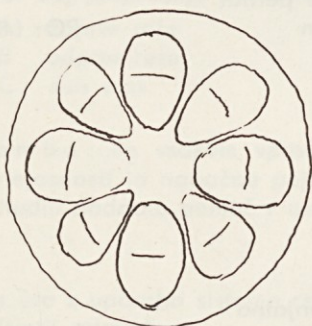
PO: 80 %

SR 4. Katera korenina ni nadomestna?

- A oprijemalna
- B oporna
- C) vretenasta
- D sesalna

PO: 64 %

SR 5. Kaj prikazuje skica?

- A prerez stebila enokaličnice
- B) prerez stebila dvokaličnice
- C prerez korenine
- D prerez žile
- E prerez lista

PO: 80 %

SR 6. Organske snovi se pretakajo:

- A po vodovodnih cevah od korenine do lista
- B po sitastih cevah od korenine do lista
- C po kambiju
- D po vodovodnih cevah od lista do korenine
- E) po sitastih cevah od lista do korenine

PO: 76 %

SR 7. Kako imenujemo steblo, ki nosi samo cvetove?

- A deblo
- B bil
- C) betev
- D zelnato steblo
- E enojno steblo

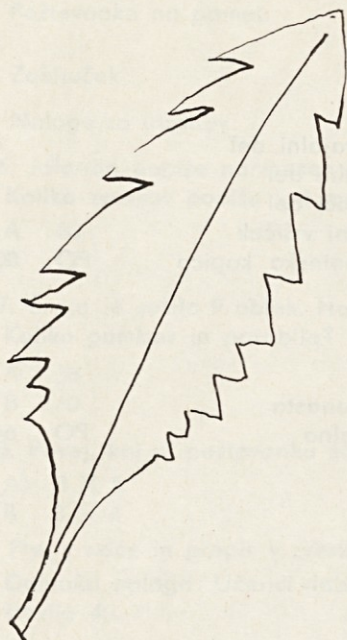
PO: 80 %

SR 8. Iz vodovodnih cevi nastaja(jo):

- A skorja
- B) les
- C branika
- D letnice
- E stržen

PO: 80 %

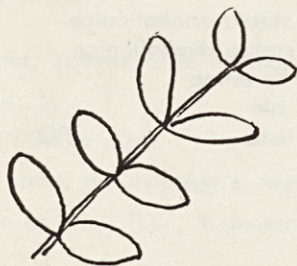
SR 9. Narisani list je:

- A sestavljen dlanast
- B sestavljen pernat
- C deljen dlanast
- D) deljen pernat
- E enojen

PO: 80 %

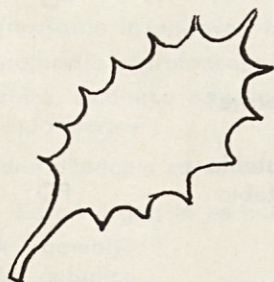
SR 10. Narisani listi so razvrščeni:

- A premenjalno
- B) nasprotno
- C navzkrižno
- D vretenčasto
- E šopasto

PO: 88 %

SR 11. Narisani listni rob je:

- A celoroben
- B napiljen
- C) nazobčan
- D narezan

PO: 92 %

SR 12. Kateri del lista ima listne reže?

- A zgornja povrhnjica
- B stebričasta plast
- C gobasta plast
- D) spodnja povrhnjica
- E sredica

PO: 84 %

SR 13. Kje poteka fotosinteza?

- A) v klorofilnih zrnih D v režah
B v listih E v povrhnjici
C v steblu

PO: 64 %

SR 14. Kaj je glavni produkt fotosinteze?

- A voda C kisik
B ogljikov dioksid D) sladkor

PO: 76 %

SR 15. Kdaj rastlina diha?

- A podnevi
B ponoči
C) ves dan

PO: 88 %

SR 16. Rastlina uporablja za dihanje:

- A zrak C ogljikov dioksid
B) kisik D vodne hlape

PO: 100 %

SR 17. Izhlapevanje vode iz rastlin imenujemo:

- A ozmoza C gutacija
B) transpiracija D fotosinteza
E respiracija

PO: 76 %

SR 18. Kaj preprečuje preveliko izhlapevanje vode?

- A) zaprte reže D veter
B odprte reže E veliki listi
C suh zrak

PO: 87 %

O p o m b a : Po vsakem vprašanju oz. odgovoru je treba sproti razčistiti nejasnosti in napačne pojme, učencem, ki so napravili več napak, pa nuditi dodatno pomoč v ustrezni obliki.

Učna ura z uporabo sistema responderjev
(tretji primer):

Kemija
v 8. razredu

Predmet: organska kemija

Razred: 8. a

Učitelj: Mihaela Grjol

Učna snov: beljakovine

Kraj in datum: Tržič, 21. 4. 1971

A) Oznaka učne ure:

1. Smotri:

- materialno-izobraževalni vidik: seznanitev z zgradbo in lastnostmi beljakovin ter ustrezni dokazi
- formalno-funkcionalni vidik: sposobnost, opazovanje, povezovanje in sklepanje
- vzgojni vidik: sistematičnost in natančnost pri delu, odnos do tehnologije v šoli

2. Vsebina učne ure:

- ponovitev o aminokislinah
- novo znanje o beljakovinah, nahajališče, zgradbe, lastnost, dokazovanje, razdelitev

3. Učna sredstva in pripomočki:
- jajčni beljak
 - reagenti: kalcijev hidroksid, dušikova kislina, bakrov sulfat
 - aparature: epruvete, stojalo, držalo, gorilnik
 - tabla, kreda
 - grafoskop
 - sistem responderjev
4. Učne oblike in metode:
- frontalna, individualna, skupinska
 - razlaga, razgovor, demonstracija, eksperiment
 - projiciranje, preverjanje znanja z responderji

B) Potek učne ure

Uvodna ponovitev: aminokisline kot osnova beljakovin

SR 1. Kaj vsebujejo vsa živa bitja v svojih celicah?

A	sladkor	D)	beljakovine
B	barvila	E	celulozo
C	škrob		

PO: 91 %

SR 2. Mnogo beljakovin ima:

A	kruh	D	sadje
B)	mleko	E	zelenjava
C	pivo		

PO: 100 %

SR 3. Beljakovine so zgrajene iz:

A	alkanov	D	aldehidov
B	alkoholov	E	estrov
C)	aminokislin		

PO: 100 %

SR 4. Značilnost molekul aminokislin:

A	—COOH	D	—CHO
B	—OH	E)	—COOH in —NH ₂
C	—NH ₂		

PO: 91 %

Obravnava nove učne snovi

Kemijska odvisnost aminokislin in beljakovin

SR 5. Pojav, pri katerem nastajajo aminokisline iz beljakovin, je:

A)	hidroliza	D	kondenzacija
B	nevtralizacija	E	redukcija
C	oksidacija		

PO: 96 %

Število beljakovin in vezava aminokislinskih molekul

SR 6. Kaj omogoča tolikšno število beljakovin?

- A visoka molekulska masa beljakovin
- B kroglasta in nitasta oblika molekul
- C) različni načini vezave aminokislin

PO: 91 %

Amfoternost beljakovin in njena pomembnost za organizem

SR 7. Najpomembnejša lastnost beljakovinskih molekul je:

- A kislost
- B) amfoternost
- C bazičnost

P o s k u s : segrevanje jajčnega beljaka; reagiranje beljaka na kislino

SR 8. Značilno spreminjanje beljakovin je:

- A) koagulacija
- B) raztapljanje
- C) razkroj

PO: 73,7 %

Dokazovanje beljakovin: raztopina beljaka + dušikova kislina (ksantoproteinska reakcija); raztopina beljaka + bakrov sulfat + kalijev hidroksid (biuretska reakcija). Eksperiment izvedejo učenci sami po skupinah.

SR 9. Barva pri ksantoproteinski reakciji:

- A) modra
- B) rdeča
- C) vijoličasta
- D) rumena
- E) bela

PO: 100 %

Ponovitev o lastnostih organskih spojin. Kvalitativno določanje prisotnosti dušika v kovinah.

SR 10. Kateri je najpomembnejši element v kovinah?

- A) ogljik
- B) dušik
- C) vodik
- D) kisik
- E) fosfor

PO: 95,7 %

Obrazložitev razdelitve beljakovin, izvor imen protein in proteid, pomembni proteini in proteidi.

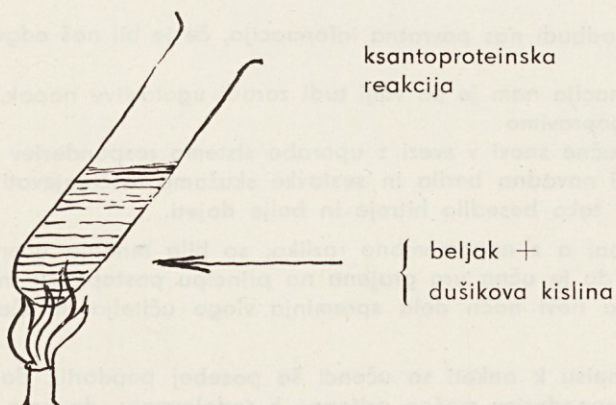
SR 11. Katere snovi niso proteidi?

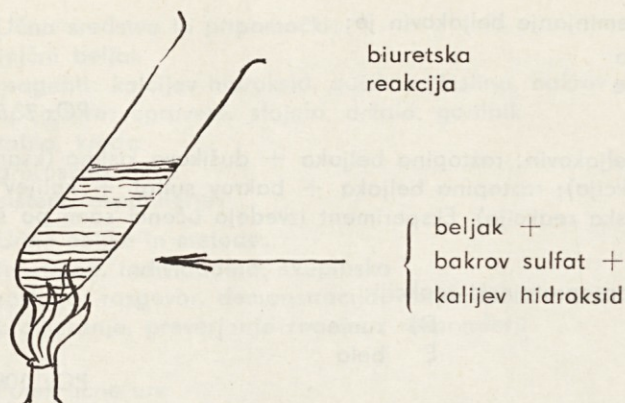
- A) kazein
- B) albumin
- C) hemoglobin
- D) encimi
- E) virusi

PO: 100 %

C) Tabela dispozicija

1. Beljakovine so organske spojine, ki jih v naravi nahajamo v vseh živih bitjih
2. Zgrajene so iz aminokislin
3. Veliko število beljakovin omogočajo različni načini vezave aminokislin med seboj
4. Lastnosti beljakovin
5. Dokazovanje

6. Osnovni elementi v beljakovinah: C, H, O, **N**, S, P

7. Razdelitev beljakovin:

- enostavne beljakovine ali proteini (albumini, globulini...)
- sestavljene beljakovine ali proteidi (kazein, hemoglobin...)

O p o m b a : Tabelsko dispozicijo zapisujejo učenci sproti v zvezke. Za domačo nalogo napravi vsak učenec dva eksperimenta z jajčnim beljakom in ju opiše.

Učenci o sistemu responderjev

Če pravimo, da se spreminja vloga učenca, da učenec postaja vse bolj subjekt, še več — participant v učnovzgojnem procesu, potem je razumljivo, da nas zanima tudi mnenje učencev o delu s sistemom responderjev. O tem smo jih v osmem razredu povprašali s posebno anketo, ki je obsegala 11 vprašanj (z odgovori »da«, »ne« in »ni bistvene razlike«) ter dodatek, kjer so lahko prosto izrazili svoje vtise in občutja. Enotna in nedeljena so bila naslednja njihova mnenja:

- učna snov, razdeljena na majhne člene, omogoča, da lažje sledimo taki učni uri v primerjavi z navadno šolsko uro
- hitreje in lažje doumemo cilj, kaj se hočemo naučiti
- učna ura z uporabo sistema responderjev nas pritegne, da ves čas sledimo pouku
- dobrodošlo nam je, da po vsakem členu učne snovi dobimo vprašanje, na katerega moramo odgovoriti
- prav nič nam ni odveč, da smo na tak način kar naprej, in to vsi, vprašani
- pri delu z responderji je manj izgubljanja besedi, torej bolj izkoriščen čas
- razveseli in vzpodbudi nas povratna informacija, če je bil naš odgovor pravilen
- povratna informacija nam je po volji tudi zaradi ugotovitve napak, da jih vsaj lahko popravimo
- razčlenjevanje učne snovi v zvezi z uporabo sistema responderjev nas navaja, da tudi navadna berila in sestavke skušamo razčlenjevati na manjše dele in tako besedilo hitreje in bolje dojeti.

Nekoliko deljena, a z nepomembno razliko, so bila mnenja učencev le o dveh stvareh: da je učna ura grajena na principu postopnosti in sistematičnosti ter da novi način dela spreminja vlogo učitelja in učenca pri učenju.

V dodatnem zapisu k anketi so učenci še posebej poudarili, da jih delo s sistemom responderjev močno pritegne k sodelovanju, da celo uro

sledijo pouku, da hitreje doumejo učno snov in si jo večinoma zapomnijo že pri pouku in da svoje znanje lahko sproti kontrolirajo.

Učitelji pa vidijo predvsem naslednje velike prednosti uporabe sodobne pedagoške tehnologije: **Mnenje učiteljev**

- učna ura je bolje organizirana in bolje izkoriščena, kar pomeni racionalizacijo pouka
- velike vrednosti je individualizacija, to je individualno spremljanje učenčevega sodelovanja v izobraževalnem procesu
- možnost ugotavljanja in korekture napak odpravljajo ovire za postopno napredovanje učenca v znanju
- kontrola lastnega dela nudi učitelju potrditev in spodbudo
- učenec se ob novem načinu dela usposablja tudi za samoprogramiranje nerazčlenjene učne snovi, kar mu odpira pot v samoizobraževanje.

V prostoru in času, ki ga živimo, so elektronski računalniki in nov način mišljenja postali dejstvo. Doživljamo velikanske spremembe in pretese, ki jih moramo obvladovati tudi v šolstvu kot svoj prispevek duhovni revoluciji, ki jo lahko vzporejamo veličini Galiléija in Darwina. A prihodnost človeštva ni odvisna le od kompliciranih sistemov in funkcij, temveč od trezne in moralne presoje ter plemenitosti človekovega duha.

Literatura:

I. Furlan,

Učenje kao komunikacija, Školska knjiga, Zagreb 1967

V. Mužić,

Programirana nastava, Školska knjiga, Zagreb 1969

G. Picht,

Mut zur Utopie, Piper & Co. Verlag, München 1969

Teorija in praksa, Ljubljana 1970

Gradivo kongresa pedagoških delavcev, Bled 1971

Vzgoja in izobraževanje, Ljubljana 1971.

IZ ŠOLSKE KRONIKE 1970-71

Pričetek dodatne pomoči učencem za popravne izpite	Avgust
Seminar za prosvetne delavce občine Tržič	20.
Popravni izpiti	24., 25.
Uvodna organizacijska konferenca	26., 27.
2. konferenca učiteljskega zbora	28.
Seja sveta šole	31.
Pričetek pouka	September
Uvedba 5-dnevnega delovnega tedna na šoli	1.
Po predhodnem anketiranju staršev in s soglasjem pristojnih republiških forumov je na predlog sveta šole skupščina občine Tržič sprejela sklep, da vse šole v občini s šolskim letom 1970/71 preidejo na 5-dnevni delovni teden	
Pričetek dela v oddelku podaljšanega bivanja	2.
Uvedba varstva vozačev	7.
Posvet s predstavniki telesnovzgojnih organizacij in društev o uporabi šolskih športnih objektov	9.
3. konferenca učiteljskega zbora	15.
Spominska ura ob smrti Franceta Bevka	17.
Akcija organizacije RK ob tednu borbe proti tuberkulozi	25.
Učenci so si ogledali film Leteča ladja	26.
Proslava pionirskega dne	29.
Pričetek izvajanja programa razširjene dejavnosti šole in dodatne pomoči učencem	Oktober
Obisk učiteljev iz Pulja	1.
Sodelovanje med Puljem in Tržičem ima že več kot 10-letno tradicijo. Sprva se je razvilo na občinski ravni, poglobilo pa se je zlasti med šolami ter društvom Naša djeca in društvom prijateljev mladine Tržič. V zadnjih letih letujejo tržiški otroci v puljskem mladinskem rekreacijskem centru, so pa tudi precejšnja prizadevanja, da bi v poletnih mesecih prišli na počitnice osnovnošolci iz Pulja v planinske postojanke v tržiški občini. Podobna izmenjava poteka na strokovnem področju med osnovnimi šolami obeh mest. To pot so bili na obisku učitelji osnovne šole Neven Kirac — prisostvovali so pouku in si ogledali proizvodni proces v tovarni Peko	2., 3.
Učni nastop iz matematike v 2. razredu z uporabo sistema responderjev	3.
Športni dan — jesenski kros in rokometni turnir	
Sodelovanje pionirjev na I. srečanju internirancev tržiške občine v Gozdu ob spominskem dnevu požiga vasi	4.
Začetek dela hospitacijskih oddelkov	5.
V okviru akcije zavoda za šolstvo, ki je v prizadevanju za nenehno rast kvalitete pouka uvedel hospitacijske oddelke na nekaterih šolah, delujejo tudi na naši šoli en razredni in več predmetnih	
Učenci višjih razredov so se udeležili predavanja pisatelja Toneta Svetina v Cankarjevem domu	12.
Avtor Ukane je pred polno dvorano prikazal človeško pojmovanje dogodkov NOB, razmišljal o spoštovanju moralnih vrednot takrat in	

danes ter govoril o prizadevanju sodobne družbe za oblikovanje humanega človeka

16. Obisk učiteljskega zbora osnovne šole z Viča
20. Razprava delovne skupnosti o osnutku statuta šole
21. Tekmovanje mladih gasilcev (pismene naloge)
22. Tradicionalno srečanje partizanskih kurirjev na šoli v Lomu
24. Skupina učencev se je udeležila proslave 25-letnice OZN v Idriji
26. Učenci višjih razredov so si ogledali nastop na svetovnem prvenstvu v gimnastiki v Ljubljani
30. Okrasitev grobišč in partizanskih obeležij ter počastitev spomina padlih

November

1. Komemoracija na tržiskem pokopališču
10. 4. konferenca učiteljskega zbora
14. Testiranje učencev 5. in 8. razredov v okviru poklicnega usmerjanja
16. Pričetek rednega obratovanja zimskega plavalnega bazena
17. 5. konferenca učiteljskega zbora
23. Seja sveta šole
27. Proslava ob dnevu republike
Sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo

December

9. Volitve novega sveta šole
6. konferenca učiteljskega zbora
15. Učni nastop iz biologije v 7. razredu z uporabo sistema responderjev
17. Učni nastop v 4. razredu — pouk plavanja
Proslava v okviru 100-letnice Leninovega rojstva v Cankarjevem domu
Po dve 3-članski skupini iz vsake šole sta tekmovali v poznavanju Leninovega življenja in dela. Učenci naše šole so v obeh skupinah dosegli prvo mesto. Na proslavi je govoril tudi udeleženec velike oktobrske revolucije — domačin Peter Uzar
21. Pionirski foto 1970
Na republiški razstavi otroške fotografije v Kopru sta dve deli naših učencev prišli v ožji izbor: »Sošolki«, »Zapuščen«
Skupina učencev je obiskala vojake na Ljubelju pred dnevom JLA
22. Učni nastop iz kemije v 8. razredu z uporabo sistema responderjev
Učni nastop iz matematike v 2. razredu z uporabo sistema responderjev
23. Predvajanje filmov ob dnevu JLA
Učenci 7. in 8. razredov so si ogledali nekatere dokumentarne filme o naši armadi
26. Ogled filma Čarovnik iz Oza za učence nižjih razredov
28. Zaključek plesne šole za učence 7. in 8. razredov ter plesni venček
Novoletni filmi za učence višjih razredov
Uprizoritev igre Dedek Mraz za učence nižjih razredov
31. Praznovanje novoletne jelke

Januar

5. Pričetek spremljanja televizijskih oddaj o spolni vzgoji
Skupina staršev učencev naše šole je spremljala te oddaje, se o njih večkrat pogovorila za okroglo mizo in se tako aktivno vključila v razreševanje te problematike
8. Učni nastop iz likovnega pouka v 7. razredu — nove tehnike
Občni zbor sindikalne organizacije
Seja sveta šole

Športni dan — plavanje	9.
Posvet učiteljskega zbora o delu v oddelkih podaljšanega bivanja	14.
Vpis novincev v 1. razred	16.
Posvet učiteljskega zbora o delu v enoti posebne šole	20.
Posvet učiteljskega zbora o delu na razredni stopnji	22.
Polletna ocenjevalna konferenca	27.
Februar	
Udeležba sankaske ekipe na II. republiškem prvenstvu pionirjev v sankanju na Jesenicah	7.
Pričetek II. polletja	8.
Ogled filma Na klancu	11.
Koncert mladinskega pevskega zbora iz Podnarta pod vodstvom Janeza Forška v počastitev Prešernovega dne	12.
Učni nastop iz matematike v 2. razredu z uporabo sistema responderjev	
Pričetek tekmovanja v okviru Vesele šole	15.
Po medsebojnem dogovoru tržiških šol so se za to tekmovanje pripravljali učenci v 4., 5. in 6. razredih. Naša šola je v sistemu teh tekmovanj dobila gorenjskega prvaka za 5. razrede, ki se je na republiškem prvenstvu uvrstil na 4. mesto (Iztok Tomazin)	
8. konferenca učiteljskega zbora	16.
Seja sveta šole	
Obisk učiteljev iz osnovne šole v Štorah	17.
Učni nastop iz telesne vzgoje v 7. razredu	
Filmi iz poklicnega usmerjanja	
Tekmovanje pionirjev za najlepšo in najizvirnejšo masko	21.
Opazovanje sončnega mrka	25.
Marec	
Pričetek dela male šole	1.
Preizkus programiranega pouka v 4. razredih	2.
Proslava ob dnevu žena na posebni šoli	5.
Koncert akademskega komornega zbora iz Kranja v počastitev dneva žena	9.
Tekmovanje učencev v izdelavi in spuščanju Gregorjevih hišic po Bistrici	11.
Tržič ima bogato čevljarsko tradicijo. Ena izmed številnih navad tega obrtniškega ceha je bila tudi, da so 12. marca nehali delati pri luči. Zato so na predvečer tega dne simbolično spuščali po vodi košare, napolnjene z oblanci in smolo. Te plavajoče bakle so v tem stoletju izgubile prvoten pomen, tradicija pa se je ohranila, ker so jo nadaljevali otroci, ki so izdelovali lične hišice, cerkve in gradove iz lepenke in drugega materiala, vanje pa so postavili goreče sveče. Po drugi vojni je v zadnjih letih to tradicijo ponovno oživilo tržiško turistično društvo. Letos je plavalo pod zgornjim mostom čez Bistrico nad 70 osvetljenih hišic. Izdelovalce je turistično društvo nagradilo z lepimi izleti	
Razgovor staršev s prof. Demšarjem, avtorjem TV oddaj o spolni vzgoji	12.
9. konferenca učiteljskega zbora	17.
Seja sveta šole	23.
Nastop artista Parme	26.
Lutkovna predstava Rdeče kapice za učence od 1. do 3. razreda	30.
Šolo je obiskala študijska skupina iz Leverkusna, ki je bila sicer gost mesta svetega Ljubljane	31.

April

6. 10. konferenca učiteljskega zbora
7. Akcija organizacije RK ob dnevu zdravja
8. Pričetek dela malih šol na podružnicah
10. Obisk učiteljev iz Pulja
»Dan pomladi« v okviru pionirskih iger
13. Športni dan — udeležba učencev in pevskega zbora na Titovi štafeti
Prevzem v varstvo spomenika pod Ljubeljem in nekaterih ostalih spominskih obeležij iz NOB
Tržiški občinski odbor zveze združenj borcev NOB je v dogovoru s šolami sklenil, da izroči v varstvo spominska obeležja in spomenike naše revolucije učencem osnovnih šol. Na ta način bo mladi rod še bolj navezan na tradicijo narodnoosvobodilne vojne, do pomnikov tega obdobja pa bo dobil tudi drugačen odnos, bolj oseben, bolj prizadet. V tem pa je tudi velik vzgojni pomen
15. Pričetek seminarja iz spolne vzgoje za učence 8. razredov
Razgovor staršev s prof. Valentinčičem, avtorjem TV oddaj o spolni vzgoji
20. 11. konferenca učiteljskega zbora
22. Obisk učiteljev posebne šole iz Velenja
Učni nastop v 2. razredu iz spoznavanja narave in družbe z uporabo sistema responderjev
23. Rokometni turnir
Učni nastop iz telesne vzgoje v 8. razredu
24. Pričetek pionirskih in mladinskih akcij v mesecu čistoče
Med 15. aprilom in 15. majem je v tržiški občini potekal mesec čistoče. Vanj so se vključili vsi, ki so se čutili zadolženi za urejenost mesta in njegove okolice, zato je v tem programu sodelovala tudi naša šola. Na pobudo občinske komisije so učenci pisali o tem, kaj naj bi napravili, da bi bilo mesto čim lepše, da bi odpravili legla smradu, strupenih plinov in drugih odpadkov, in kako naj bi skrbeli za nedotaknjenost narave. Turistično društvo Tržič je nagradilo 30 najboljših nalog z brezplačnim dopoldanskim izletom po Gorenjski. Še bolj pomembno pa se nam zdi, da so se učenci v celoti vključili v akcijo samo, očistili so šolo in celoten hrib, na katerem šola stoji
Slovesen sprejem kurirčkove pošte v Podljubelju in na Zalem rovtu
Obisk župana pobratenega mesta Sainte Marie aux Mines g. Paula Baumanna v spremstvu predsednika skupščine občine Tržič Marjana Bizjaka na šoli
29. Sodelovanje učencev na občinski proslavi ob 30-letnici ustanovitve OF
30. Šolska proslava 30-letnice vstaje in podelitev Prešernovih bralnih značk
Tudi pri proslavah iščemo vedno nove oblike. Ob tej svečanosti smo se odločili za uprizoritev prve partizanske igre — Klopčičeve »Mater«. Šola se vsaj v zadnjih desetih letih ni ukvarjala s postavitvami dramskih del na oder, glede na dober odziv, zlasti pri mlajših učencih, pa bodo morda v prihodnosti zaživele tudi take oblike kulturnega dela.
V letu, ko dobiva kultura ustrezno mesto v slovenskem prostoru, se nam je zdelo pomembno, da eno najpomembnejših kulturnih akcij šole zaključimo ob slovenskem nacionalnem prazniku: 8. podelitev bralnih značk na šoli je bila kar najbolj svečana.
Na proslavi pa je nastopil tudi šolski pevski zbor s koncertnim programom pod vodstvom Andreja Puharja

Pričetek tečaja prve pomoči v okviru organizacije RK za učence 7. razredov	5.	Maj
Seja sveta šole	12.	
Učni nastop iz telesne vzgoje v 7. razredu — rokomet	21.	
Izlet nagrajenih učencev za prizadevanja v mesecu čistoče	22.	
Sodelovanje mladih likovnikov na gorenjski razstavi v Kranju	23.	
Praznovanje dneva mladosti	25.	
Zaključek dela v mali šoli	27.	
Sprejem učencev 1. razreda v organizacijo RK	28.	
	Junij	
12. konferenca učiteljskega zbora	1.	
Testiranje učencev pred vstopom v 1. razred	4.	
Sodelovanje mladih likovnikov v Groharjevi koloniji v Škofji Loki	5.	
Medobčinsko tekmovanje iz prometne vzgoje		
Sprejem učencev 7. razredov v organizacijo ZMS	7.	
Obisk ravnateljev gorenjskih osnovnih šol	8.	
Sodelovanje šolskega pevskega zbora na glasbeni akademiji v Trziču	9.	
Učni nastop iz matematike v 2. razredu — diferenciacija in individualizacija pouka	10.	
Zaključna ekskurzija za učence 8. razredov v Pulj	10.—12.	
Ocenjevalna konferenca za 8. razreda	14.	
Seja sveta šole	15.	
Udeležba učencev 6. razredov na zboru pionirjev v Trnovskem gozdu	19.	
Zaključna ocenjevalna konferenca	23.	
Razstava likovnih del učencev v paviljonu NOB v Trziču	24.	
Zaključna ekskurzija za učence 7. razredov (Plitvička jezera)	25., 26.	
Sportni dan	26.	
Sprejem najboljših učencev pri predsedniku obč. skupščine Trzič	28.	
Zaključna ekskurzija za učence ostalih razredov		
Sejem učbenikov	29.	
Vpis učencev za novo šolsko leto		
Zaključna konferenca učiteljskega zbora		
Razstava likovnih del učencev tržiških osnovnih šol v Borovljah	30.	
Zaključek šolskega leta — razdelitev spričeval in letopisa.		

Knjižnica

Vloga knjižnice na šoli dobiva vse večji pomen. Enakovredno se je vrasla v učno vzgojni proces. Razlogov za to je več, na tem mestu naj omenimo predvsem to, da na šoli deluje poklicni knjižničar (sicer ne s celotno zaposlitvijo) in da je tekmovanje za bralno značko močno pospešilo branje knjig.

V primerjavi s prejšnjimi leti (primerjaj letni poročili 1968/69 in 1969/70) je močno porastlo število obiskovalcev knjižnice in izposojenih knjig. Zaradi podražitve tiska pa je bila nabava manjša kot v prejšnjih letih.

V ilustracijo navajamo podatke in jih primerjamo z lanskimi:

- število učencev vpisanih v knjižnico 1969/70 403
1970/71 480
- knjižnico so obiskali 1969/70 5249-krat
1970/71 9775-krat
- torej v prejšnjem šolskem letu 13 obiskov na bralca,
v tem šolskem letu 19 obiskov poprečno na bralca
- izposodili so si 1969/70 6062 knjig (15 na bralca)
1970/71 12.344 knjig (25 do 26 na bralca)
- v šolarski knjižnici je 2760 zvezkov (149 novih)
- v strokovni knjižnici je 2870 zvezkov (86 novih).

Ekskurzije

Ustaljen načrt ekskurzij, katerih namen je med drugim tudi doživljajska obogatitev snovi, smo letos nekoliko spremenili. Eden izmed razlogov je bil uvedba 5-dnevnega tednika, ki zahteva dosledno številčno in kakovostno izvršitev vseh učnih ur po predmetniku, delno pa tudi občutna podražitev prevozov spomladi, ko je glavni čas ekskurzij.

Ekskurzije smo usmerili v tele kraje:

1. razred
Bled — Krma
2. razred
Kočevski Rog — Baza 20 — Dol. Toplice — Novo mesto — Muljava
3. razred
Kropa — Radovljica — Bled — Begunje
4. razred
Bohinj (vse vzporednice)
Vršič — Trenta (4. a)
Močilnik — Bistra — Postojnska jama — Predjamski grad (4. b in c)
podružnična šola Dolina
Kofce
podružnična šola Lom
Postojna
podružnična šola Podljubelj
Logarska dolina
posebna šola
Ljubljana, Kofce
5. razred
Vrhnika — Planinska jama — Cerknica — Bloke — Velike Lašče
Vršič — Trenta — Tolminsko
6. razred
Vršič — Kobarid — Idrija — Trnovski gozd
7. razred
Ljubljana (obisk operne predstave Seviljski brivec)
Plitvice — Crikvenica
8. razred
Ljubljana (obisk operne predstave Seviljski brivec)
Pulj.

Zgodovinski krožek:

V jesenskih mesecih so se člani zgodovinskega krožka posvetili študiju Leninovega življenja in dela. Sodelovalo je 30 učencev, ki so v sedmih šolskih urah proučili Leninov življenjepis, si ogledali diafime v barvah ter obiskali razstavo v paviljonu NOB.

Med njimi je 11 učencev še nadalje utrjevalo to snov. Ti so se udeležili mladinskega tekmovanja o poznavanju Leninovega življenja in dela ob zaključku praznovanja 100-letnice rojstva Vladimirja Iliča-Lenina. Obe ekipi naše šole sta si delili prvo mesto s sosednjo Bračičevo šolo.

V mesecih od začetka leta 1971 do aprila je 28 učencev sodelovalo v akciji »Naš kraj med NOB«. Učenci so zbirali gradivo pri živečih aktivi-

stih, šolo pa sta obiskala in pripovedovala o medvojnem delovanju tov. Mici Mally in Štefko Urbanc, ki je prinesel tudi arhivski material tehnike kokrškega odreda. S tovarišem Ivanom Štucinom so učenci obiskali ljubeljsko taborišče.

Na razpisano temo so napisali spise in zapise. Na zvezo združenj borcev smo poslali tri najboljše spise s slikovno dokumentacijo: »Skrivnost za kamnitimi piramidami Dolžanove soteske«, »Beg čez Ljubelj«, »Ljubeljsko taborišče«.

Razstave

Učenci zgodovinskega krožka so zbirali material in pomagali pri urejanju velike in malih vitrin v avli ob vsebinskem mentorstvu Marije Petkove in likovni opremi prof. Vinka Ribnikarja:

Velika vitrina

- Dan pionirjev
- Solidarnost mladine v borbi za mir
- Ob dnevu OZN
- Sončne ure iz 15. in 16. stoletja v Italiji
- Človek proti naravi
- Dan JLA
- Rojaki, ki so orali kulturno ledino v Tržiču (Holzapfel, Deu, Hicinger)
- Slike v Strossmayerjevi galeriji v Zagrebu
- Forma viva v Kostanjevici
- Pariška komuna — ob 100-letnici
- Prav po prstih je prišla pomlad
- Ob 30-letnici OF (v nacionalnem in lokalnem merilu)

Male vitrine

- In memoriam:
 - France Bevk
 - Gamal Abdel Naser
 - Charles de Gaulle
- Ob 200-letnici rojstva: Ludvig van Beethoven
- Program pionirskih iger »Tisoč radosti«
- Ob 50-letnici koroškega plebiscita
- Varstvo narave
- Sončni mrk
- Sončni vlak
- Natečaji za poklice
- Vseved (vse letošnje številke)
- Vabila za:
 - akcije
 - razstave
 - koncerte
 - ostale prireditve — v občinskem, regionalnem in republiškem merilu
- Opozorila: RK
- Varstvo v prometu.

DELAVCI NA ŠOLI

Centralna šola

Ime in priimek	Naziv	Poučuje		Mentorstvo
		predm.,	razr.	
Marija Faganeli	ravnatelj	ne	5. c	šolska skupnost
Viktor Bizjak	suplent	ma	6. b 7. a 8. b	poverjenišтво TIM
		fi tp	7. a, b 7. a, b, c	
Bogomila Dobrin	učiteljica		4. c	mladinski tisk
Janez Godnov	profesor	sd ze	5. a, b, c 6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	mladinska organizacija
Mihaela Grjol	predm. učit.	go	7. a, b, c 8. a, b	planinsko društvo
		ke	7. a, b, c 8. a, b	poverjenišтво (Male novine)
		sh	6. a, b	
Ana Hafner	učiteljica	podaljšano bivanje učencev		organizacija RK otroški pevski zbor
Henrik Jereb	profesor	an	5. a 6. a 7. a, b 8. a, b	prometna vzgoja folklorni krožek
		ma	5. a	počitniška zveza
Milena Kikel	učiteljica		3. b	pionirska organizacija
Francka Krabonja	učiteljica		2. b	cicibanova bralna značka poverjenišтво (Moj mali svet)
Marija Petek	učiteljica	zg	6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	poklicno usmerjanje razstave
		tsm	7. a, b, c 8. a, b	
Jelka Primožič	suplentka	sl	5. c 6. b	proslave
		ma sh	5. b, c 7. a, b, c	
Vera Primožič	učiteljica		4. a	filmska vzgoja planinsko društvo
Andrej Puhar	predm. učit.	gl	3. a, b 4. a, b, c 5. a, b, c 6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	mladinski pevski zbor proslave
Marija Pungaršek	učiteljica		3. a	

Vinko Ribnikar	profesor	li	5. a, b, c 6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	kiparski krožek razstave
		tp	5. a, b, c 6. a, b	
Edo Roblek	profesor	sl	5. a, b 7. a, c 8. b	Prešernova bralna značka proslave
Anka Sitar	predm. učit.	bi	6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	poverjenišтво (Proteus) organizacija pomoči kuhinji
		sn	5. a, b, c	
Ivan Sitar	predm. učit.	tv moški	5. a, b, c 6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	šolsko športno društvo
Rafaela Sitar	predm. učit. razr. pouk		2. a	pionirska organizacija cicibanova bralna značka
Marina Slatnar	predm. učit.	sl	6. a 7. b 8. a	Prešernova bralna značka
		ne	5. b 6. b 7. c	proslave
Vida Štabuc	učiteljica	podaljšano bivanje učencev		
Dane Vidovič	predm. učit.	tv ženske	5. a, b, c 6. a, b 7. a, b, c 8. a, b	šolsko športno društvo
Silvestra Zaplotnik	učiteljica		4. b	mladinski tisk
Silvo Žnideršič	predm. učit.	ma	6. a 7. b, c 8. a	sistem responderjev
		fi	7. c 8. a, b	
Vida Žnideršič	učiteljica		1. a	organizacija RK cicibanova bralna značka

Podružnične šole

DOLINA

Rozalija Primožič	učiteljica in vodja šole	1. razr. 3. razr.	prireditve in družbeno delo na vasi cicibanova bralna značka
-------------------	-----------------------------	----------------------	--

LOM

Danijela Gorjanc	učiteljica	1. razr. 2. razr.	prireditve in družbeno delo na vasi
Ivo Gorjanc	učitelj in vodja šole	3. razr. 4. razr.	cicibanova bralna značka prireditve in družbeno delo na vasi Prešernova bralna značka

PODLJUBELJ

Emilija Ahačič	učiteljica in vodja šole	1. razr. 2. razr.	prireditve in družbeno delo na vasi
----------------	-----------------------------	----------------------	--

Anica Gabor	učiteljica	3. razr.	cicibanova bralna značka prireditve in družbeno delo na vasi Prešernova bralna značka
-------------	------------	----------	---

POSEBNA ŠOLA

Mira Hiršel	učiteljica	1. razr. 2. razr.	razne prireditve knjižnica organizacija RK
Ivanka Ojsteršek	predm. učit.	3. razr. 4. razr.	razne prireditve pionirska organizacija ŠMK

Posebne službe

Zvonka Pretnar	socialna delavka: 1/3 zaposlitve na šoli
Slava Stritih	knjižničarka: 1/3 zaposlitve na šoli

Administracija

Marija Škrjanec	administratorica
Vera Zupan	računovodkinja

Tehnične službe

Anka Bitenc	kuharica
Franc Bitenc	hišnik
Alojzija Gaber	snažilka
Anica Halužan	kuharica
Jožefa Kovačič	snažilka
Francka Mali	snažilka
Valentina Novak	kuharica
Anica Šega	snažilka

Honorarna sodelavca

Stane Perko	predm. učit. tp	8. a, b	na centralni šoli
Helena Hribar	učiteljica	varstvo vozačev	na posebni šoli

Na šoli so zaposleni še:

- Vinko Perko, vrtnar in kurjač
 - Marija Roblek, snažilka v Dolini
 - Bernarda Meglič, snažilka v Lomu
 - Marija Srečnik, snažilka v Podljubelju
- vsi z nepolnim delovnim časom.

V letošnjem šolskem letu so opravili strokovne izpite:

- Milena Kikel za učiteljico
- Anka Sitar za predmetno učiteljico
- Janko Godnov in Henrik Jereb za profesorja.

V šolskem letu 1970/71 so izredno študirale na pedagoški akademiji v Ljubljani:

- Milena Kikel razredni pouk
- Vera Primožič slovenski jezik in knjižničarstvo
- Mihaela Grjol kemijo.

Na stopnji razrednega pouka pa je absolvirala tudi Ana Hafner.

UČNI USPEH

PO KONČANIH POPRAVNIH IZPITIH 1969-70

Razred	Število učencev	Izdelali ob koncu šol. leta 1969/70	Popravni izpiti		Učni uspeh po izpiti	
			popravni izpit	popravni izpit opravili	izdelali	%
5. a	33	28	4	3	31	93,9
5. b	34	28	4	2	30	88,2
V.	67	56	8	5	61	91,0
6. a	28	25	3	2	27	96,4
6. b	29	27	2	2	29	100
6. c	27	22	3	3	25	92,6
VI.	84	74	8	7	81	96,4
7. a	34	26	7	4	30	88,2
7. b	34	27	6	2	29	85,3
VII.	68	53	13	6	59	86,8
8. a	24	22	2	—	22	91,7
8. b	24	22	2	1	23	95,8
VIII.	48	44	4	1	45	93,8
V.—VIII.	267	227	33	19	246	92,1
I.—VIII.	498	444	33	19	463	93,0
Osnovna šola heroja Grajzerja	577	519	33	19	538	93,2

PREGLED UČNIH USPEHOV PO RAZREDIH

CENTRALNA ŠOLA

Razred	Število učencev			Izdelali							Popravni izpit iz predm.				Ponavljajo		Neocenjeni	
	m.	ž.	sk.	odl.	p.d.	db.	zd.	čl.39	sk.	%	1	2	sk.	%	sk.	%	sk.	%
1. a	12	20	32	7	11	9	2	—	29	90,7	—	—	—	—	2	6,2	1	3,1
1. b	12	17	29	9	10	6	2	—	27	93,1	—	—	—	—	2	6,9	—	—
I.	24	37	61	16	21	15	4	—	56	91,8	—	—	—	—	4	6,6	1	1,6
2. a	11	13	24	9	9	2	1	2	23	95,8	—	—	—	—	1	4,2	—	—
2. b	15	13	28	10	7	7	1	1	26	92,9	—	—	—	—	2	7,1	—	—
II.	26	26	52	19	16	9	2	3	49	94,2	—	—	—	—	3	5,8	—	—
3. a	13	11	24	5	10	7	1	1	24	100	—	—	—	—	—	—	—	—
3. b	12	12	24	6	5	12	—	—	23	95,8	—	—	—	—	1	4,2	—	—
III.	25	23	48	11	15	19	1	1	47	97,9	—	—	—	—	1	2,1	—	—
4. a	16	17	33	5	10	12	2	1	30	90,9	—	—	—	—	3	9,1	—	—
4. b	15	12	27	8	3	12	2	—	25	92,6	—	—	—	—	2	7,4	—	—
4. c	15	12	27	4	8	10	1	2	25	92,6	—	—	—	—	2	7,4	—	—
IV.	46	41	87	17	21	34	5	3	80	91,9	—	—	—	—	7	8,1	—	—
5. a	9	16	25	5	10	7	2	—	24	96,0	1	—	1	4,0	—	—	—	—
5. b	13	17	30	1	7	12	6	—	26	86,7	2	2	4	13,3	—	—	—	—
5. c	14	16	30	3	6	10	7	—	26	86,7	2	1	3	10,0	1	3,3	—	—
V.	36	49	85	9	23	29	15	—	76	89,4	5	3	8	9,4	1	1,2	—	—
6. a	12	21	33	4	6	13	2	—	25	75,8	2	3	5	15,2	3	9,0	—	—
6. b	21	8	29	—	6	10	9	—	25	86,2	2	2	4	13,8	—	—	—	—
VI.	33	29	62	4	12	23	11	—	50	80,6	4	5	9	14,5	3	4,9	—	—
7. a	9	19	28	4	6	12	4	—	26	92,9	2	—	2	7,1	—	—	—	—
7. b	11	18	29	4	8	11	2	—	25	86,3	3	—	3	10,3	1	3,4	—	—
7. c	13	10	23	—	4	7	5	—	16	69,6	5	2	7	30,4	—	—	—	—
VII.	33	47	80	8	18	30	11	—	67	83,8	10	2	12	15,0	1	1,2	—	—
8. a	11	14	25	3	9	9	3	—	24	96,0	—	1	1	4,0	—	—	—	—
8. b	12	13	25	4	6	10	2	—	22	88,0	2	1	3	12,0	—	—	—	—
VIII.	23	27	50	7	15	19	5	—	46	92,0	2	2	4	8,0	—	—	—	—
I.—VIII.	246	279	525	91	141	178	54	7	471	89,7	21	12	33	6,3	20	3,8	1	0,2

PODRUŽNIČNE ŠOLE

Razred	Število učencev			Izdelali							Popravni izpit iz predm.				Ponavljajo		Neocenjeni	
	m.	ž.	sk.	odl.	p.d.	db.	zd.	čl.39	sk.	%	1	2	sk.	%	sk.	%	sk.	%

DOLINA

1.	3	2	5	1	4	—	—	—	5	100	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	—	1	1	—	—	1	—	—	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	2	3	5	2	1	1	1	—	5	100	—	—	—	—	—	—	—	—
sk.	5	6	11	3	5	2	1	—	11	100	—	—	—	—	—	—	—	—

LOM

1.	5	—	5	2	2	1	—	—	5	100	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	3	2	5	1	—	4	—	—	5	100	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	3	3	6	1	1	3	—	1	6	100	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	4	4	8	1	2	4	—	1	8	100	—	—	—	—	—	—	—	—
sk.	15	9	24	5	5	12	—	2	24	100	—	—	—	—	—	—	—	—

PODLJUBELJ

1.	5	5	10	2	5	2	1	—	10	100	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	5	7	12	—	5	6	—	—	11	91,7	—	—	—	—	1	8,3	—	—
3.	5	7	12	—	7	5	—	—	12	100	—	—	—	—	—	—	—	—
sk.	15	19	34	2	17	13	1	—	33	97,1	—	—	—	—	1	2,9	—	—

SKUPAJ PODRUŽNICE	35	34	69	10	27	27	2	2	68	98,6	—	—	—	—	1	1,4	—	—
----------------------	----	----	----	----	----	----	---	---	----	------	---	---	---	---	---	-----	---	---

OSN. Š. H. GRAJZERJA	281	313	594	101	168	205	56	9	539	90,7	21	12	33	5,6	21	3,5	1	0,2
-------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	---	-----	------	----	----	----	-----	----	-----	---	-----

POSEBNA ŠOLA

1.	3	—	3	—	1	1	—	—	2	66,6	—	—	—	—	1	33,4	—	—
2.	6	3	9	1	3	4	—	—	8	88,8	—	—	—	—	1	11,2	—	—
3.	2	4	6	1	2	3	—	—	6	100	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	4	3	7	1	1	5	—	—	7	100	—	—	—	—	—	—	—	—
sk.	15	10	25	3	7	13	—	—	23	92,0	—	—	—	—	2	8,0	—	—

PREGLAD UČNIH LISTEHOV PO RAZREDIH

Redni broj	Osnovni podaci				Datum				Vrijeme				Mjesto				Znak
	Ime	Prezime	Godina rođenja	Mjesto rođenja	Godina	Mjesec	Dan	Godina	Godina	Mjesec	Dan	Godina	Godina	Mjesec	Dan	Godina	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31
32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34
35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36
37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37
38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38
39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39
40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41	41
42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44
45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47	47
48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49
50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50

UČNI USPEH UČENCEV OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA 1970-71

CENTRALNA ŠOLA

1. a razred

Razrednik: Vida Žnideršič, učiteljica

Sabina Jaklič	Barbara Lazukič	Vida Meglič	Odličen
Roman Mlinar	Mojca Repič	Nives Smoljanovič	
Jelena Varagič			
Gordana Bajić	Uroš Dobrin	Suzana Januš	Prav dober
Marija Keršič	Mojca Moškon	Polonca Peharc	
Ksenija Ribič	Andrej Štrukelj	Alenka Tadel	
Miha Žitnik	Valerija Žunko		
Robert Bajd	Irena Černilec	Irma Demšar	Dober
Igor Gros	Mirjam Kralj	Marko Resman	
Bojan Telepeček	Polonca Vogeltnik	Boris Zavrl	
Pavel Malkič	Sonja Markič		Zadosten
Darko Primožič	Andrej Vogrin		Ponavlja
Mirjana Grgič			Neocenjen

1. b razred

Razrednik: Angela Selišnik, učiteljica

Mojca Bajželj	Tadej Derlink	Matjaž Dolinar	Odličen
Natalija Gačnik	Renata Godnov	Matjaž Hrgovič	
Matjaž Švab	Helena Vidic	Ksenija Zaplotnik	
Marjetka Anderle	Mojca Celec	Vojko Golmajer	Prav dober
Gorana Ivanović	Marinka Mandelj	Vanja Roblek	
Alijana Šimac	Kristina Škantar	Roman Teran	
Borut Vrhovnik			
Vida Brišar	Mojca Dolinar	Romana Frantar	Dober
Robert Meglič	Stojan Toporiš	Božo Triller	
Vesna Čoragič	Gordan Kremenović		Zadosten
Mirko Lučki	Lojzka Žos		Ponavlja

2. a razred

Razrednik: Rafaela Sitar, predmetna učiteljica za razredni pouk

Barbka Janc	Janez Kogoj	Aleš Meglič	Odličen
Mitja Perko	Oliver Ogris	Andrej Peterl	
Marko Ribnikar	Barbka Štangl	Breda Ulčnik	
Samo Bečan	Cveto Kozjek	Matjaž Kuhar	Prav dober
Ana Kuhelj	Hermina Mekuč	Jolanda Potrbin	
Ivica Ribnikar	Rajko Sajovec	Janja Žnidaršič	
Metka Mrak	Irena Smukovič		Dober

Zadosten	Andreja Vrvišcar	
Napreduje po členu	Janez Hladnik	Fanika Kuhelj
Ponavlja	Breda Perko	

2. b razred

Razrednik: Francka Krabonja, učiteljica

Odličen	Anka Bečan Jolanda Ovsenek Roman Tadel Vesna Zaletel	Mojca Gorišek Janez Šavs Mirjam Tepina	Irena Hladnik Izidora Šinkovec Boris Tomazin
Prav dober	Lojze Dovžan Erna Pančur Jakob Švab	Marija Košir Goran Peharc	Peter Majc Matevž Perko
Dober	Zdenka Čabraja Franc Jezernik Nuša Štefe	Robert Čizman Zlatko Kamič	Marija Godnov Bojan Mežnar
Zadosten	Ivice Marić		
Napreduje po členu	Brigita Jelen		
Ponavlja	Roman Meglič	Darko Oman	

3. a razred

Razrednik: Milena Pungaršek, učiteljica

Odličen	Dušan Bobič Robert Rozman	Maja Lukanc Valerijja Štabuc	Mitja Pernuš
Prav dober	Ajka Bešlagič Evgenijj Meglič Milena Ožvald Vlasta Zavrl	Tomaž Knific Janez Mohorko Romana Pravst	Dragan Maturić Samo Ovsenek Miha Šega
Dober	Branko Dolinar Vesna Mahne Ksenija Živkovič	Martina Grgič Franci Pravst	Igor Kosmač Vesna Šehovič
Zadosten	Darko Torkar		
Napreduje po členu	Metka Barber		

3. b razred

Razrednik: Milena Kikel, učiteljica

Odličen	Irma Bohinc Marjeta Rotar	Anton Filipič Irma Sajovec	Stanko Meglič Marko Zavelcina
Prav dober	Silvo Meglič Sabina Zagoršek	Stanislav Srpčič Dragica Zrim	Bojan Vrhovnik
Dober	Zlata Aupič Darja Ježek Aleksander Lauseger Dragica Primožič	Majda Benedik Anton Kajbič Mojca Mrak Jože Vester	Sabina Horvat Zlato Kern Mitja Papov Sonja Zupan
Ponavlja	Damijan Malkič		

4. a razred

Razrednik: Vera Primožič, učiteljica

Alice Bubaš	Peter Jež	Tadeja Mali	Odličen
Vojteh Močnik	Janez Oblak		
Jeni Ahačič	Marko Bahun	Franci Brišar	Prav dober
Mirko Cerkovnik	Slavko Dovžan	Vilma Kavčič	
Zorka Kerec	Dragica Meglič	Igor Rupar	
Helenca Polajnar			
Robert Benedik	Anka Dovžan	Majda Hladnik	Dober
Irena Klofutar	Sonja Klofutar	Danči Kokalj	
Drago Kos	Bojan Meglič	Vida Miklavčič	
Pavel Rupar	Janko Zrim	Marjan Župančič	
Zalka Anko	Ida Smukovič		Zadosten
Vlado Zarabec			Napreduje po členu
Justina Ahačič	Mojca Borštnar	Rezka Meglič	Ponavlja

4. b razred

Razrednik: Silva Zaplotnik, učiteljica

Tatjana Dobrin	Alenka Dolinar	Draga Gaberc	Odličen
Rajko Kerin	Breda Mežek	Metka Novak	
Borut Oman	Iztok Sitar		
Alenka Dolenc	Lidija Gašperlin	Marko Mokorel	Prav dober
Belkisa Brnjak	Dušan Debevc	Marija Dovžan	Dober
Draga Fartek	Franc Florjanič	Vladimir Gros	
Bojan Keršič	Goran Meglič	Drago Štefe	
Danica Vodnik	Franc Zaplotnik		
Vojko Harej	Jože Ravber		Zadosten
Irena Lučki	Darko Smukovič		Ponavlja

4. c razred

Razrednik: Bogomila Dobrin, učiteljica

Valentin Klinar	Franci Pungaršek	Nataša Šavs	Odličen
Boštjan Zadražnik			
Stojan Drobnič	Ida Keršič	Vanjo Lombar	Prav dober
Tanja Ovsenek	Bojana Pančur	Darja Stegnar	
Jelka Tišler	Vida Žmitek		
Justina Gros	Danica Lampret	Jožef Loc	Dober
Mirko Meglič	Boštjan Patarič	Nada Ravnik	
Viktor Švab	Anton Žepič	Rok Živkovič	
Andrej Žvab			
Janko Vogeltnik			Zadosten
Branko Kuhar	Nataša Velikavrh		Napreduje po členu
Jolanda Burovič	Srečko Lapanja		Ponavlja

5. a razred

Razrednik: Edo Roblek, profesor slovenskega in ruskega jezika

Jasna Borič	Marina Ribnikar	Iztok Tomazin	Odličen
Ida Valjavec	Lucija Vrabič		

Prav dober	Helena Ahačič Franc Janc Dušanka Primožič Andraž Žitnik	Jolanda Dobrlet Jože Kuhelj Marija Radon	Mirjana Horvat Silva Polajnar Irena Tišler
Dober	Anton Beganovič Marjeta Malkič Iztok Vester	Zdenka Gladek Marija Soklič	Milan Magdič Janja Valjavec
Zadosten	Biserka Burovič	Jože Rupar	
Popravni izpit	Franc Hafner (an)		

5. b razred

Razrednik: Anka Sitar, predmetna učiteljica biologije in kemije

Odličen	Marjan Švab		
Prav dober	Tatjana Dolinar Mojca Lauseger Barbara Ziblar	Lidija Dovžan Marija Mali	Bojan Janc Martina Pogačar
Dober	Danilo Golmajer Darja Kavčič Zlatka Meglič Zvone Purgar	Jelka Hrovat Blanka Logar Irma Plajbes Sonja Vogeltnik	Suzana Jezernik Franc Majc Zdenko Primožič Tonček Žos
Zadosten	Jože Dolenc Jože Sluga	Mičo Dragičević Robert Špiler	Štefan Kodorovič Nevenka Vrhovšek
Popravni izpit	Vinko Dobrin (ma) Jelka Perko (ma, ne)	Stanka Janc (ma)	Erika Kalan (ma, sd)

5. c razred

Razrednik: Jelka Primožič, suplentka

Odličen	Ema Jekovec	Rudolf Stelzer	Marko Šinkovec
Prav dober	Milena Bertalanič Janez Kokalj	Miroslav Črnivec Jože Kokalj	Marjeta Klemenc Marija Primožič
Dober	Sonja Blažič Jožefa Jensterle Bernard Kralj Majda Rozman	Nataša Cotič Drago Kavčič Ivanka Kralj	Breda Jekovec Marija Kavčič Viljem Pangeršič
Zadosten	Cecilija Markun Tončka Meglič Franc Zupan	Danica Meglič Branko Mežnar	Darko Meglič Izidor Primožič
Popravni izpit	Jože Loborec (sn)	Marija Mali (sl, ma)	Igor Triller (ma)
Ponavljja	Vera Intihar		

6. a razred

Razrednik: Marija Petek, učiteljica

Odličen	Marjeta Dobrin Breda Zavrl	Marjeta Kikel	Emilija Tomazin
Prav dober	Lidija Ajdnik Venčeslav Polajnar	Lučka Brezar Damjana Polajner	Silvo Janc Marjan Salberger

Marija Ahačič Marjan Klemenčič Jože Mikulič Stanislav Tanacek Slavka Torkar	Mirko Anko Simona Kuburič Zdenko Perko Drago Toporiš	Danica Bizjak Janez Meglič Mojca Podlipnik Mojca Toporiš	Dober
Marija Perko	Irena Zrim		Zadosten
Metka Anko (ma, ze) Vanja Gladoš (ma)	Zora Duh (ma) Zvonka Rupar (ma, ze)	Marjeta Gladoš an, ze	Popravni izpit
Igor Gaberc	Majda Meglič	Marcela Perko	Ponavlja

6. b razred

Razrednik: Dane Vidovič, predmetni učitelj telesne vzgoje

Marija Fartek Dušan Markič	Iztok Gortnar Edvard Povalej	Bojan Logar Leon Tomazin	Prav dober
Polona Bahun Brane Kihler Dušan Mikič Ramona Vidic	Zvone Frantar Darko Kozjak Žarko Štrukelj	Stanislav Kavar Marija Meglič Jožefa Torkar	Dober
Janez Bizjak Vladimir Koder Milan Rozman	Vincenc Dovžan Anton Markun Danila Šparovec	Mladen Hafner Janez Rozman Sonja Šter	Zadosten
Zlato Horvat (bi) Hazim Šehovič (sl, bi)	Sonja Jezeršek (sl)	Viljem Medvešek sl, ne	Popravni izpit

7. a razred

Razrednik: Jakno Godnov, profesor geografije in zgodovine

Metka Kavčič Vanja Tušek	Darja Pernuš	Darko Šinkovec	Odličen
Mojca Černelč Vera Miklavčič Stanislava Toporiš	Cvetka Kovačič Irma Mokorel	Sonja Mikič Alojz Pungaršek	Prav dober
Štefka Ahačič Jože Kalan Anica Ožvald Alojz Špik	Janja Golob Teodor Kališnik Irena Srpčič Irena Zagoršek	Stanka Hrovat Marjeta Nemec Darko Šparovec	Dober
Marija Biščanič Jože Nemec	Vilma Kolenc	Jože Marn	Zadosten
Srečo Bitežnik (ma)	Nada Žmitek (ma)		Popravni izpit

7. b razred

Razrednik: Mihaela Grjol, predmetna učiteljica gospodinjstva

Zorka Blažič Mojca Selišnik	Tatjana Mali	Milan Meglič	Odličen
Breda Kunej Aleš Roblek Marjan Tribušon	Jekica Lauseger Jelka Rotar Božena Zmijanac	Darka Novak Nataša Štefe	Prav dober

Dober	Jožefa Bokan Marija Meglič Branko Povalej Mojca Truden	Alojzija Ježek Branko Murgič Marija Slapar Irena Žakelj	Darinka Kralj Marko Pleteršek Danica Šavs
Zadosten	Marija Markun	Branko Ravnik	
Popravni izpit	Ivo Bertalanič (ma)	Drago Kristan (ma)	Vinko Žnidaršič (ma)
Ponavljja	Vladimir Čanak		

7. c razred

Razrednik: Silvo Žnideršič, predmetni učitelj fizike in matematike

Prav dober	Smilja Bijzak Katarina Tišler	Dragi Korpič	Ivanka Pokljukar
Dober	Jadranka Dolenc Albin Novšak Igor Zaplotnik	Zoran Frelj Ignac Švab	Janez Godnov Zdravko Štamcar
Zadosten	Milojka Baloh Iztok Vrhovšek	Bojan Ropoša Elimir Zrim	Vinko Švegelj
Popravni izpit	Branko Ahačič (fi) Darko Kuhar (fi) Andrejka Zadražnik (ma, bi)	Janez Dovžan (ne) Sonja Peharc (ma)	Marina Kogoj (fi, ma) Marija Tišler (ma)

8. a razred

Razrednik: Marina Slatnar, predmetna učiteljica slovenskega in nemškega jezika

Odličen	Ida Meglič	Božidara Sušnik	Jolanda Zaplotnik
Prav dober	Franci Avpič Milena Jereb Nevenka Sterle	Božidar Debevc Viktorija Meglič Vanja Zadražnik	Anton Godnov Dragica Ropoša Matevž Zaplotnik
Dober	Ivan Fic Boris Kuburič Nikolaja Ribnikar	Marjan Ježek Peter Perko Milena Serec	Stanislav Knific Anica Rakovec Tadeja Snedic
Zadosten	Marija Halužan	Marjan Kopač	Miran Tišler
Popravni izpit	Jelka Rupar (ma, fi)		

8. b razred

Razrednik: Henrik Jereb, profesor angleškega in francoskega jezika

Odličen	Jušo Kunej Vinko Tišler	Jelka Oblak	Marjeta Ribnikar
Prav dober	Sonja Horvat Polde Perko	Marko Justin Andreja Tomazin	Janez Kikel Lilijana Zlobec
Dober	Mojca Bergant Bojan Koder Zdravko Lapajna Majda Šinko	Stojan Božič Cvetka Kristan Marjan Meglič	Žarko Dolenc Viljem Lang Stane Plestenjak
Zadosten	Nada Meglič	Erika Mikič	
Popravni izpit	Milena Markelj (fi)	Irena Šega (zg, ze)	Tatjana Tanček (fi)

Absolventi osnovne šole 1970/71 (8. a in 8. b) z razrednikoma

PODRUŽNIČNE ŠOLE DOLINA

1. razred

Razrednik: Zinka Primožič, učiteljica

Edita Trplan

Drago Kozar

Srečko Primožič

Janez Meglič

Marjeta Meglič

Odličen

Prav dober

2. razred

Razrednik: Zinka Primožič, učiteljica

Marjeta Zlodej

Dober

3. razred

Razrednik: Zinka Primožič, učiteljica

Katarina Meglič

Dragica Selišnik

Alojz Primožič

Marko Gaberc

Bernarda Primožič

Odličen

Prav dober

Dober

Zadosten

LOM

1. razred

Razrednik: Danica Gorjanc, učiteljica

Bojan Slapar

Damjan Štamcar

Janez Kavčič

Martin Štamcar

Aleš Rozman

Odličen

Prav dober

Dober

2. razred

Razrednik: Danica Gorjanc, učiteljica

Odličen Vida Perne

Dober Jože Hafner Slavka Lukanc Drago Meglič
Vladislav Torkar

3. razred

Razrednik: Ivo Gorjanc, učitelj

Odličen Franci Meglič (Lom)

Prav dober Franci Meglič (Grahovše)

Dober Bojana Meglič Darko Meglič Majda Razumič

Napreduje po členu Marija Meglič

4. razred

Razrednik: Ivo Gorjanc, učitelj

Odličen Ada Tišler

Prav dober Jana Primožič Marija Torkar

Dober Darko Meglič Peter Meglič Ana Roblek
Jože Zupan

Napreduje po členu Ivan Razumič

PODLJUBELJ

1. razred

Razrednik: Emilija Ahačič, učiteljica

Odličen Breda Meglič Damjana Škantar

Prav dober Tonček Kovčič Boris Lausegger Romana Leitinger
Duško Polajnar Helena Toplak

Dober Drago Ahačič Polonca Maren

Zadosten Goran Dragičević

2. razred

Razrednik: Emilija Ahačič, učiteljica

Prav dober Ida Ahačič Izidor Ahačič Oki Ahačič
Igor Lausegger Marko Mali

Dober Sonja Ahačič Lidija Bergant Ksenija Bizjak
Ivanka Dovžan Drago Grgušar Jana Kovčič

Ponavljja Olga Klemenc

3. razred

Razrednik: Anica Gabor, učiteljica

Prav dober Vesna Dereta Francka Dovžan Rezka Janc
Vanja Janc Srečko Kos Mojca Polajnar
Milan Stojaković

Stanko Geč
Anton Mali

Mojca Hladnik
Branko Meglič

Sonja Klemenc

Dober

POSEBNA ŠOLA

1. razred

Razrednik: Mira Hiršel, učiteljica

Matjaž Podlipnik

Drago Kavár

Drago Geč

Prav dober

Dober

Ponavljja

2. razred

Razrednik: Mira Hiršel, učiteljica

Rajko Bubalo

Janez Kavár

Suzana Brodnik

Anton Perger

Daniel Resnik

Draga Papler

Stojan Kimovec

Nevenka Žepič

Izidor Poljanec

Odličen

Prav dober

Dober

Ponavljja

3. razred

Razrednik: Ivanka Ojsteršek, predmetna učiteljica — defektolog

Milena Resnik

Milka Kavár

Jožica Geč

Andreja Oman

Ivan Gričar

Irma Intihar

Odličen

Prav dober

Dober

4. razred

Razrednik: Ivanka Ojsteršek, predmetna učiteljica — defektolog

Dušan Resnik

Milena Pegrin

Anica Bohinec

Ado Kavčič

Iva Čarman

Valter Steiner

Jože Gričar

Odličen

Prav dober

Dober

PRIZNANJA ZA POSEBNE DOSEŽKE

SKUPINE

Na likovni razstavi v Kranju so sodelovali naši učenci s 5 slikarskimi in 14 kiparskimi deli.

Turistično društvo je nagradilo 30 učencev, ki so pisali spise na temo o mesecu čistoče, z izletom po Gorenjski.

V tretjem kolu republiškega šolskega prometnega tekmovanja na temo Kaj veš o prometu — 1971 v Žireh je ekipa naše šole, ki so jo sestavljali učenci Mirko Černivec, Jože Kuhelj, Rudi Stelzer in Iztok Vester, dosegla tretje mesto ter prejela pokal in priznanje.

Moška vrsta v orodni telovadbi

— 2. mesto na občinskem prvenstvu

Ženska vrsta v orodni telovadbi

— 2. mesto na občinskem prvenstvu

Moška ekipa v sankanju na Planini pod Golico

— 2. mesto

Ženska ekipa v sankanju na Planini pod Golico

— 4. mesto

Mešana ekipa na tekmovanju Po stezah partizanske Jelovice

— 12. mesto v veleslalomu

POSAMEZNIKI

Za odličen učni uspeh in delo v šoli so bili kot najboljši učenci nagrajeni s knjigami in na sprejemu pri predsedniku občinske skupščine Tržič: Jasna Borič, Iztok Tomazin, Marjan Švab, Marjeta Dobrin, Metka Kavčič, Milan Meglič, Boža Sušnik, Jelka Oblak.

Za uspehe v izvenšolskem delu je občinski komite ZMS nagradil s knjigami naslednje učence: Dragico Korpič, Juša Kuneja, Tatjano Mali, Dragico Ropoša in Vanjo Tušek.

Na mali Groharjevi koloniji v Škofji Loki je sodelovalo 5 učencev naše šole: Smilja Bizjak, Dušan Markič, Branko Povalej, Marko Ribnikar in Tonček Žos.

V tekmovanju pismenih nalog iz gasilstva so prejeli nagrade:

1. nagrado: Breda Mežek

2. nagrado: Irma Bohinc

3. nagrado: Andrej Štrukelj.

in priznanja:

— Marko Ribnikar,

— Žarko Dolenc, Miha Žitnik,

— Zorka Blažič in Nataša Šavs.

Na republiški razstavi Pionirski foto sta prejela priznanja Nikolaja Ribnikar in Vinko Tišler za fotografiji z naslovoma Zapuščen in Sošolki.

Srebrno Vegovo značko na tekmovanju v matematiki je dobil Marijan Klemenčič.

Tekmovalci o poznavanju Leninovega življenja so prejeli priznanja in nagrade GKB: Janez Kikel, Jušo Kunej, Ida Meglič, Jelka Oblak, Andreja Tomazin in Jolanda Zaplotnik.

Milan Magdič, 5. a, Prometna nesreča (linorez)
I. nagrada na republiškem tekmovanju, ki ga je razpisala AMZ 1971

Na plesnem venčku ob zaključku plesnih vaj so dobili priznanja trije najboljši pari: Irma Mokorel in Marko Šinkovec, Marjeta Nemec in Milan Meglič, Sonja Mikič in Marijan Urbančnik, učenec Bračičeve šole.

Razredni prvaki v tekmovanju Vesele šole so postali:

- 4. a, b, c: Peter Jež, Borut Oman, Tine Klinar
- 5. a, b, c: Iztok Tomazin, Marijan Švab, Rudi Stelzer
- 6. a, b: Lucija Brezar, Edo Povalej

Šolski prvaki:

- 4. razred: Tine Klinar, Borut Oman
- 5. razred: Iztok Tomazin, Lucija Vrabič
- 6. razred: Edo Povalej, Marijan Salbergar.

Iztok Tomazin je postal občinski in gorenjski prvak v skupini 5. razredov in se je na republiškem prvenstvu uvrstil na 4. mesto.

Trideset učencev je na gregorjevo spuščalo hišice po Tržiški Bistrici; TD je nagradilo naslednje učence:

- 2. nagrada: Janez Rozman
- 3. nagrada: Iztok Tomazin

BRALNE ZNAČKE

Cicibanova Šola h. Grajerja: Gordana Bajič, Mojca Bajželj, Anka Bečan, Samo Bečan, Robert Čizman, Tadej Derlink, Uroš Dobrin, Matjaž Dolinar, Lojze Dovžan, Natalija Gačnik, Renata Godnov, Mojca Gorišek, Matjaž Hrgovič, Sabina Jaklič, Barbka Janc, Janez Kogoj, Marija Košir, Cveto Kozjek, Mirjam Kralj, Matjaž Kuhar, Barbara Lazukič, Marinka Mandelj, Aleš Meglič, Vida Meglič, Hermina Mekuč, Roman Mlinar, Mojca Moškon, Emi Pančur, Polonca Peharc, Mitja Perko, Andrej Peternel, Mojca Repič, Nives Smoljanovič, Janez Šavs, Alijana Šimac, Izidora Šinkovec, Barbka Štangel, Andrej Štrukelj, Alenka Tadel, Roman Tadi, Mirjan Tepina, Breda Ulčnik, Jelena Varagič, Helena Vidic, Ksenija Zaplotnik, Janja Žnidaršič, Valerija Žunko.

Šola Lom: Janez Kavčič, Bojan Slapar, Damjan Štamcar, Martin Štamcar.

Šola Podljubelj: Ida Ahačič, Izidor Ahačič, Oki Ahačič, Sonja Ahačič, Lidija Bergant, Ksenja Bizjak, Ivanka Dovžan, Drago Grguraš, Jana Kovčič, Igor Lausegger, Marko Mali.

Šola h. Grajzerja: Irma Bohinc, Anton Filipič, Dragan Maturič, Janez Mohorko, Mojca Mrak, Mitja Pernuš, Marjeta Rotar, Irma Sajovec, Stanislav Srpčič, Sabina Zagoršek, Marko Zavelcina.

Šola Lom: Marija Gaberc, Slavka Lukanc, Franc Meglič (Spodnji Lom), Franc Meglič (Zgornji Lom), Vida Perne, Lado Torkar.

Šola Podljubelj: Vesna Dereta, Francka Dovžan, Stanko Geč, Mojca Hladnik, Rezka Janc, Vanja Janc, Sonja Klemenc, Srečko Kos, Tonček Mali, Branko Meglič, Mojca Polajnar, Milan Stojakovič.

Šola h. Grajzerja: Tatjana Dobrin, Alenka Dolenc, Alenka Dolinar, Dragica Gaberc, Lidija Gašperlin, Rajko Kerin, Valentin Klinar, Breda Mežek, Vojteh Močnik, Marko Mokorel, Marjeta Novak, Borut Oman, Iztok Sitar, Darja Stegnar, Nataša Šavs, Boštjan Zadražnik.

Šola Lom, Darko Meglič, Jana Primožič, Ada Tišler, Darinka Torkar.

Šola h. Grajzerja: Helena Ahačič, Jasna Borič, Tatjana Dolinar, Jožefa Jenstrle, Darja Kavčič, Bernard Kralj, Jože Kuhelj, Mojca Lausegger, Micka Mali, Vili Pangersič, Silva Polajnar, Dušanka Primožič, Marija Radon, Rudi Stelzer, Marko Šinkovec, Iztok Tomazin, Igor Triller, Sonja Vogelnic, Lucija Vrabčič.

Šola h. Grajzerja: Marija Ahačič, Lidija Ajdnik, Janko Bizjak, Lucija Brezar, Marjetka Dobrin, Vanja Gladoš, Iztok Gortnar, Silvester Janc, Marjeta Kikel, Bojan Logar, Dušan Markič, Jože Mikulič, Zdenko Perko, Mojca Podlipnik, Zvonka Rupar, Danila Šparovec, Emilija Tomazin, Leon Tomazin, Mojca Toporiš, Slavka Torkar, Beda Zavrl, Irena Zrim.

Šola h. Grajzerja: Štefka Ahačič, Zorka Blažič, Mojca Černelč, Jadranka Dolenc, Stanka Hrovat, Metka Kavčič, Dragica Korpič, Cvetka Kovačič, Tatjana Mali, Milan Meglič, Sonja Mikič, Irma Mokorel, Darja Pernuš, Branko Povalej, Alojz Pungaršek, Aleš Roblek, Jelka Rotar, Mojca Selišnik, Irena Srpčič, Darko Šinkovec, Alojz Špik, Stanka Toporiš, Vanja Tušek, Irena Zagoršek, Igor Zaplotnik, Nada Žmitek.

Šola h. Grajzerja: Marija Halužan, Janez Kikel, Bojan Koder, Jušo Kunej, Viljem Lang, Ida Meglič, Jelka Oblak, Jelka Rupar, Tatjana Tanacek, Vinko Tišler, Andreja Tomazin

Pohvala za branje

Priznanje za branje

Bronasta značka

Priznanje za poznavanje književnosti

Srebrna značka

Zlata značka

Športni dosežki

Atletika

- tek na 60 m: Ivan Fic, Alojz Špik (8,0); Mojca Selišnik (8,8)
- tek na 300 m: Smilja Bizjak (0,54)
- tek na 400 m: Lojz Špik (1,01)
- skok v višino: Anton Godnov (145 cm); Smilja Bizjak (125 cm)
- skok v daljavo: Alojz Špik (515 cm), Jadranka Dolenc (440 cm)
- met žogice: Stane Knific (56 m); Dragica Ropoša (43 m)

Plavanje

- crawl: Vanja Zadražnik, Bojan Koder
- prsno: Sonja Horvat, Ivan Fic

Šolska tekmovanja

Smučanje

pionirke: Breda Mežek, Jasna Borič
pionirji: Miran Štefe, Marjan Salberger
mladinke: Jelka Rotar
mladinci: Peter Perko

Orodna telovadba

Občinska prvenstva

5. mesto: Alenka Dolenc
4.-5. mesto: Leopold Perko

Smučanje (ob zaključku smučarskega tečaja)

1. mesto: Breda Mežek	(pionirke)
5. mesto: Barbka Salberger	
2. mesto: Marko Ribnikar	(pionirji)
4. mesto: Franci Zaplotnik	
1. mesto: Mojca Selišnik	(mladinke)
1. mesto: Božo Debevc	(mladinci)
Marko Pleteršek	

Sankanje

Republiška prvenstva

2. mesto: Vilma Kolenc	(starejše pionirke)
9. mesto: Majda Meglič	
21. mesto: Marjeta Nemec	
6. mesto: Rezka Meglič	(mlajše pionirke)
9. mesto: Darinka Kralj	
4. mesto: Jože Marn	(starejši pionirji)
5. mesto: Jože Nemec	
13. mesto: Teodor Kališnik	
6. mesto: Silvester Janc	(mlajši pionirji)
9. mesto: Bernard Kralj	
10. mesto: Mičo Dragičević	

Veleslalom

Tekmovanje »Po stezah partizan- ske Jelovice«

35. mesto: Mojca Bergant	(mladinke)
46. mesto: Jasna Borič	
5. mesto: Peter Perko	(mladinci)
9. mesto: Iztok Čizman	

izdajo našega letopisa sta omogočili tudi delovni organizaciji
KOMUNALNEGA PODJETJA

in

LEKARNE

tržič

za podporo pri izdaji letnega poročila se osnovna šola iskreno zahvaljuje
tudi občinski skupščini in družbenopolitičnim organizacijam tržiča

ŽITO Ljubljana Pekarija Tržič

se priporoča svojim odjemalcem.

Veletrgovina »LOKA«

škofja loka, stari dvor
telefon 85-272

veletrgovina »loka« vam nudi v svojih prodajalnah:

- živila
- gospodinjske potrebščine
- galanterijo
- železnino

posebno priporočajo kavo iz lastne pražarne

MESARSKO PODJETJE TRŽIČ

telefon 71-286

cenjenemu prebivalstvu priporoča in nudi

kvalitetne mesne proizvode

po solidnih in konkurenčnih cenah

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA

tržič

cesta JLA 14

telefon 71-226 do 71-229

proizvajamo:

- industrijsko bombažno prejo, česano in kardirano do št. Nm 70
- beljene in surove bombažne tkanine v širini 80 do 252 cm
- posteljno konfekcijo

združena lesna industrija tržič

telefon 71-244

oddelki: žaga — zabojarna — pohištvo — tapetništvo

izdeluje v svetovnem merilu priznано stilno pohištvo ter nudi rezan les vseh vrst, proizvaja zaboje za lesno galanterijo in po naročilu opremlja salone, dvorane, gostinske objekte ter ostale reprezentančne prostore po konkurenčnih cenah.

KLEPARSTVO - VODNE INSTALACIJE - KLJUČAVNIČARSTVO

tržič

ulica heroja grajzerja 9

telefon 71-283

stavbena kleparska dela vseh vrst
galanterija
napeljava tlačnih vodovodov mrzle in tople vode
pokrivanje streh s salonitom
izdelava dimnih cevi in kolen vseh dimenzij

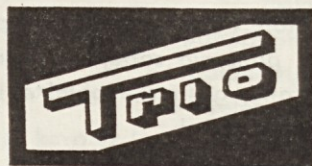
TIKO Tržič

tržiško podjetje industrijsko kovinske opreme
koroška 17
telefon 71-287

predmet poslovanja:

- izdelava karoserijske opreme
- predelava pločevine
- izdelava transportnih sredstev, industrijskih naprav ter stavbene, pohištvene in industrijske opreme

**TRŽIŠKA INDUSTRIJA
OBUTVE IN KONFEKCIJE
TRŽIČ — SLOVENIJA**

proizvajamo:

- usnjeno modno konfekcijo iz velurjev in drugega oblačilnega usnja
- sestavne dele obutve

prodajamo:

- vsa osebna zaščitna sredstva — HTV
kvaliteta in izvirnost
oglejte si naše kolekcije in trgovsko blago
cene konkurenčne, prodajni pogoji ugodni
-

VELETRGOVINA

- prodaja na veliko
- prodaja na drobno
- gostinstvo

se priporoča cenjenim strankam

potrošniki!

če si želite opremiti dom, se odločite za nakup v blagovnici

MERCATORJA
v tržiču

velika izbira blaga
solidne cene
prijazna postrežba

- to so garancije za obojestransko zadovoljstvo
dobrodošli
v blagovnici
-

SGP

Splošno gradbeno podjetje tržič

tržič

blejska cesta 8

priporoča občanom in delovnim organizacijam svoje gradbene
in projektantske usluge

obratno podjetje

Depo
sp
LETNO poročilo
1970/71
373.3(497.4Tržič)(047.1)

4004720
COBISS

KNJARNICA TRŽIČ

telefon 71-240

poštni predal 18

tekoči račun pri sdk tržič 5152-1-846

brzojavni naslov obratno podjetje tržič

pisarna trg svobode 33

obratno podjetje tržič

tesarska dela vseh vrst

pleskarstvo

zidarstvo

mizarstvo — stavbeno in pohištveno

tapetništvo in sedlarstvo

polaganje plastičnih podov in zidnih oblog

obratno podjetje tržič
